

Ruoka-alan taloudellinen ja alueellinen merkitys Suomessa

Marja Knuuttila, Luonnonvarakeskus

Eero Vatanen, Itä-Suomen yliopisto

Jyrki Niemi, Luonnonvarakeskus



Knuuttila, M., Vatanen, E. & Niemi, J. 2024. Ruoka-alan taloudellinen ja alueellinen merkitys Suomessa. Luonnonvarakeskus. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024060746972>



Hankkeessa

...on selvitetty kotimaisen ruokasektorin **työllisyys-, arvonlisäys- ja verovaikutukset** vuosilta 2018–2021 koko maassa ja vuonna 2021 maakunnittain.

Vaikutukset sisältävät välittömät ja välilliset vaikutukset. Välittömät vaikutukset ovat ruokalan oma työllisyys ja oma arvonlisäys. Välilliset arvonlisäys- ja työllisyysvaikutukset ovat ruokalan toimialojen panosostojen kautta kotimaassa syntyvät vaikutukset muilla kuin elintarvike-toimialoilla.



Ruoka-ala



Kuluttajat eli
kotitalouksien kysyntä



Alan sisäinen ja muiden
tuotannonalojen
välituotekysyntä



Vientikysyntä



Investointikysyntä



Maatalous



Kalastus ja vesiviljely



Elintarviketeollisuus



Elintarvikekauppa:
tukku- ja vähittäiskauppa



Ravitsemistoiminta



Muut alat, tavaroiden ja
palveluiden toimittajina
ruoka-alalle

Selvitystä rahoittivat

Luonnonvarakeskuksen (Luke) lisäksi

Agronomiliitto ry

Agrologien Liitto ry

Elintarviketeollisuusliitto ry

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Päivittäistavarakauppa ry

Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry

Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund r.f



1. Ruoka-alan työllisyys- ja arvonlisäys- vaikutukset koko maassa

Marja Knuuttila, erikoistutkija,
Luonnonvarakeskus



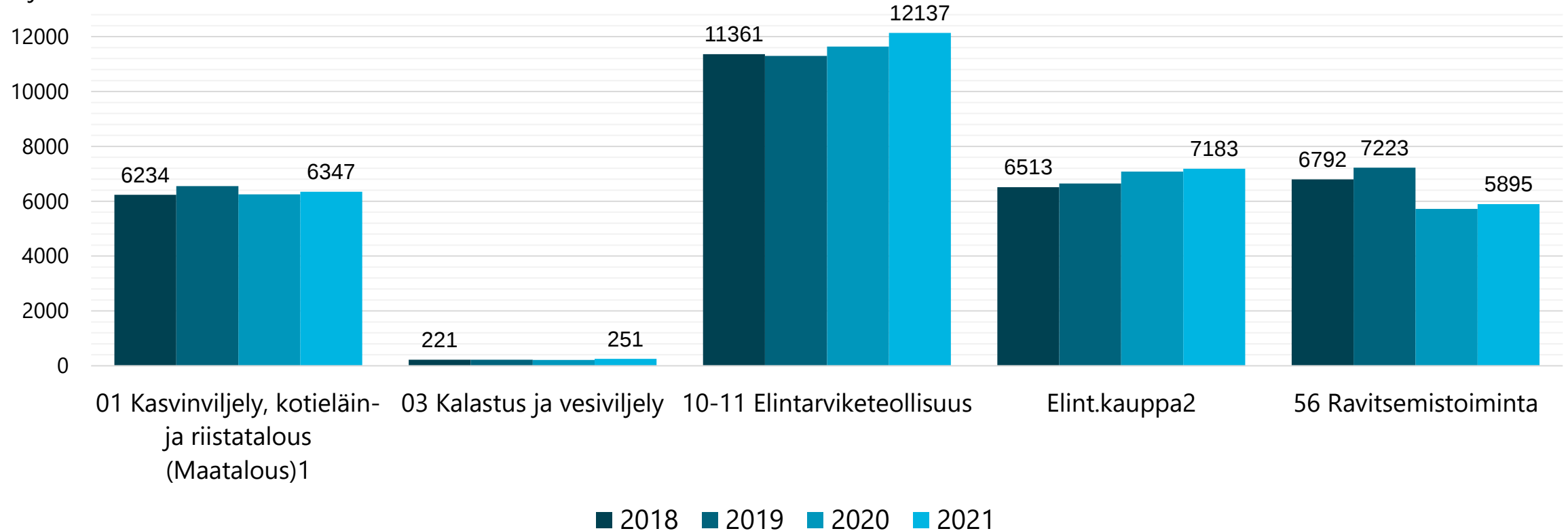
Knuuttila, M., Vatanen, E. & Niemi, J. 2024



Tuotoksen kehitys ruoka-alalla vuosina 2018-2021

- ravitsemistoiminnan tuotos laski koronarajoitusten vuoksi

Milj. euroa



Tuotos kuvaa ruoka-alan kunkin toimialan kokonaisarvon. Tuotos jakaantuu välituotekäyttöön ja arvonlisäykseen.

- **Välituotekäyttö** sisältää tuotannossa panoksina kulutetut tavarat ja palvelut.
- **Arvonlisäys** jää jäljelle kun tuotoksesta vähennetään välituotekäyttö.
 - Arvonlisäys muodostuu maksetuista palkoista sivukuluineen, koneiden ja rakennusten kulumisesta (poistot) sekä toimintaylijäämästä.



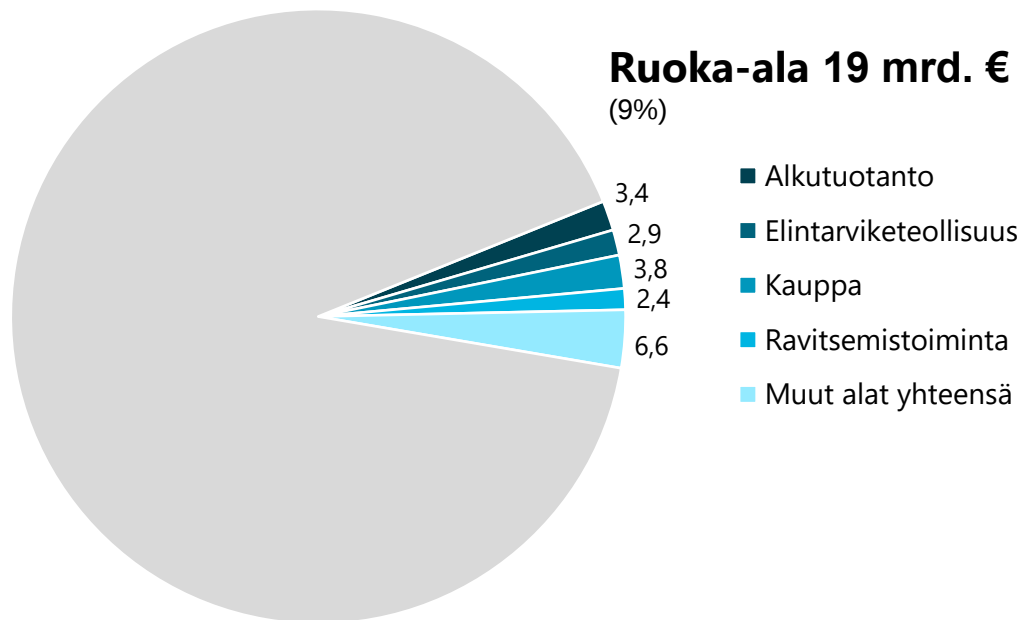


**Ruoka-alan kunkin toimialan välittömän
arvonlisäysvaikutuksen lisäksi tässä
selvityksessä on huomioitu tavara- ja
palveluhankintojen kautta syntyvät välilliset
arvonlisäysvaikutukset muilla toimialoilla**

Ruoka-ala tuottaa arvonlisäystä runsaat 19 miljardia euroa eli lähes 9 prosenttia koko maan arvonlisäyksestä

Arvonlisäys 217 mrd. €

(koko maa)



- Eniten arvonlisäystä muodostuu elintarvikekaupassa tukku- ja vähittäiskauppa yhteen laskien (3,8 mrd. euroa), toiseksi eniten maataloudessa tuet mukaan lukien (3,4 mrd. euroa).
- **Muilla kuin varsinaisilla ruoka-alan toimialoilla tavara- ja palveluhankinnoissa syntyy arvonlisäystä 6,6 mrd. euroa.**

Maatalouden arvonlisäykseen on tässä selvityksessä laskettu kaikki maksetut tuet (1,8 mrd. euroa), joista noin 700 milj. euroa maksetaan EU:n budjetista ja 1,1 mrd. euroa kansallisesta budjetista.

Yli kolmannes ruoka-alan arvonlisäyksestä välillisiä vaikutuksia

- Välilliset vaikutukset ovat suuria erityisesti elintarviketeollisuudessa ja maataloudessa.
- Ruoka-ala käyttää alan tuotteita tuotannossa: elintarviketeollisuus maatalouden raaka-aineita, maatalous elintarviketeollisuuden eläinrehua, ravitsemistoiminta raaka-aineita ja jalosteita. Näitä ei lasketa moneen kertaan.

		2018	2019	2020	2021
0 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous ¹	Välitön	2 888	3 155	3 233	3 261
	Välillinen	1 092	1 156	1 044	886
	Kokonais	3 980	4 311	4 277	4 147
03 Kalastus ja vesiviljely	Välitön	119	115	108	135
	Välillinen	17	28	29	32
	Kokonais	136	143	137	167
10-11 Elintarviketeollisuus	Välitön	2 737	2 855	2 948	2 921
	Välillinen	3 697	3 816	3 842	3 951
	Kokonais	6 434	6 671	6 790	6 872
Elint.tukkukauppa ²	Välitön	1 218	1 264	1 420	1 332
	Välillinen	677	741	742	731
	Kokonais	1 895	2 004	2 163	2 063
Elint.vähittäis-kauppa ²	Välitön	2 247	2 269	2 394	2 467
	Välillinen	1 208	1 234	1 246	1 299
	Kokonais	3 455	3 503	3 640	3 767
56 Ravitsemistoiminta	Välitön	2 901	3 079	2 352	2 359
	Välillinen	2 276	2 478	1 973	2 030
	Kokonais	5 177	5 557	4 325	4 389
Ruoka-ala ³	Välitön	12 111	12 736	12 455	12 476
	Välillinen	6 742	7 125	6 594	6 583
	Kokonais	18 853	19 861	19 049	19 058
Ruoka-ala %-osuus	Välitön	6	6,1	6	5,7
	Välillinen	3,4	3,5	3,2	3,1
	Kokonais	9,4	9,6	9,2	8,8

Välitön, välillinen ja kokonaisarvonlisäysvaikutus 2018-2021 milj. € käyvin hinnoin ja osuus kansantaloudessa %

¹ Sisältää eli perushintaan lisätty Muut tuotantotukipalkkiot, jotka Maataloudessa n. 1,5 mrd. euroa (jolloin tuki yht. n. 1,8 mrd. €).

² Elint. tukkukaupan ja Elint. vähittäiskaupan tuotos on välitysmarginaali (ei sisällä välitettäviä kauppavaraita). Arvioitu tilastoista.

³ Ristikkäiset vaikutukset poistettu.

Välitön, välillinen ja kokonaisarvonlisäysvaikutus milj. euroa

© Luke

	01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	03 Kalastus ja vesiviljely	10-11 Elintarviketeollisuus	Elint.tukkukauppa	Elint.vähittäis- kauppa	56 Ravitsemis- toiminta	Ruoka-ala ¹
	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön
2018	2 888	119	2 737	1 218	2 247	2 901	12 111
2019	3 155	115	2 855	1 264	2 269	3 079	12 736
2020	3 233	108	2 948	1 420	2 394	2 352	12 455
2021	3 261	135	2 921	1 332	2 467	2 359	12 476
	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen
2018	1 092	17	3 697	677	1 208	2 276	6 742
2019	1 156	28	3 816	741	1 234	2 478	7 125
2020	1 044	29	3 842	742	1 246	1 973	6 594
2021	886	32	3 951	731	1 299	2 030	6 583
	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais
2018	3 980	136	6 434	1 895	3 455	5 177	18 853
2019	4 311	143	6 671	2 004	3 503	5 557	19 861
2020	4 277	137	6 790	2 163	3 640	4 325	19 049
2021	4 147	167	6 872	2 063	3 767	4 389	19 058



Välitön, välillinen ja kokonaisarvonlisäysvaikutus 2018-2021 milj. € **käyvin hinnoin ja osuus kansantaloudessa %**

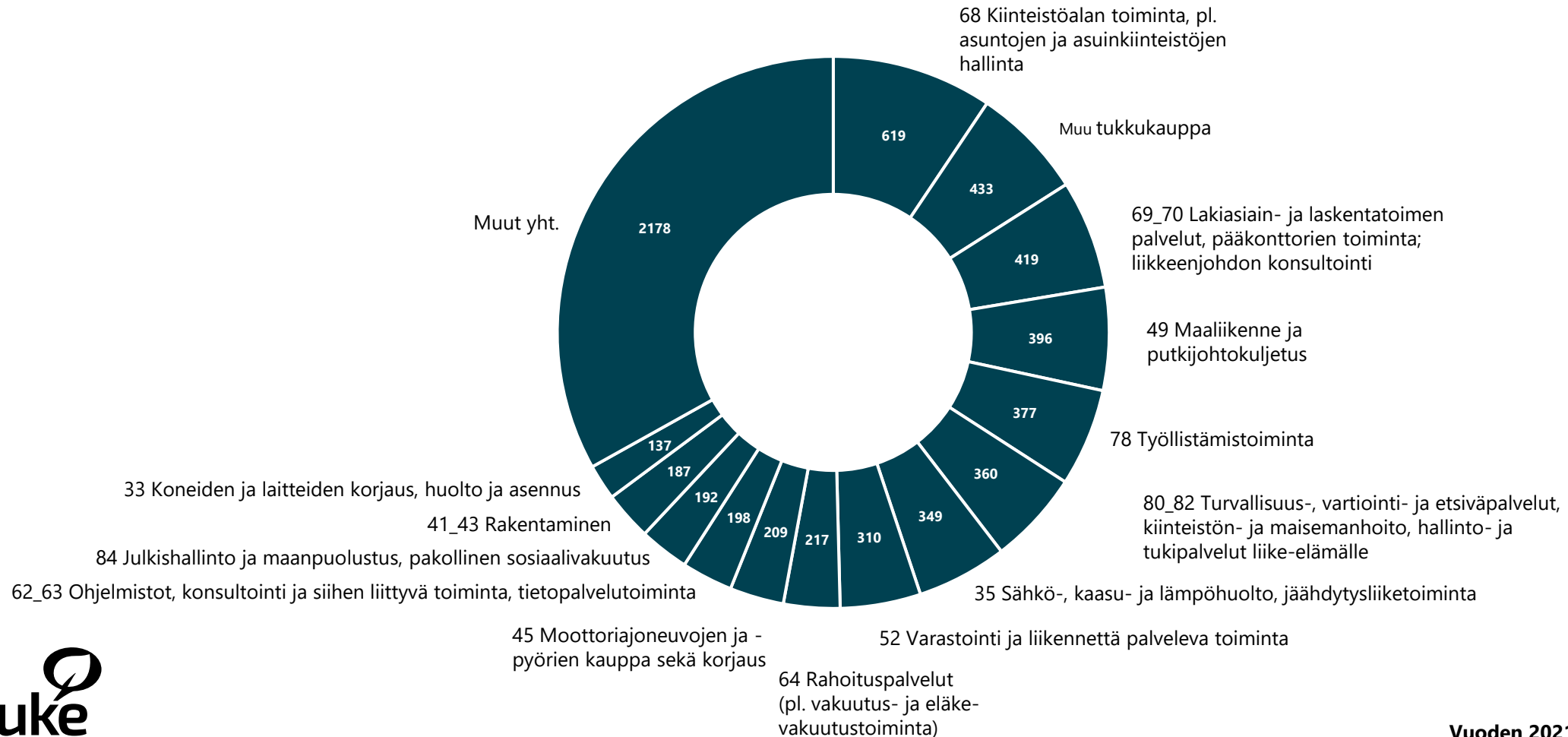
¹ Ristikkäiset vaikutukset poistettu

Välitön, välillinen ja kokonaisarvonlisäysvaikutus %-osuus

	01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	03 Kalastus ja vesiviljely	10-11 Elintarviketeollisuus	Elint.tukkukauppa	Elint.vähittäis- kauppa	56 Ravitsemis- toiminta	Ruoka-ala ¹
	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön
2018	1,4	0,06	1,4	0,6	1,1	1,4	6,0
2019	1,5	0,06	1,4	0,6	1,1	1,5	6,1
2020	1,6	0,05	1,4	0,7	1,2	1,1	6,0
2021	1,5	0,06	1,3	0,6	1,1	1,1	5,7
	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen
2018	0,5	0,008	1,8	0,3	0,6	1,1	3,3
2019	0,6	0,013	1,8	0,4	0,6	1,2	3,4
2020	0,5	0,014	1,9	0,4	0,6	1,0	3,2
2021	0,4	0,015	1,8	0,3	0,6	0,9	3,0
	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais
2018	2,0	0,07	3,2	0,9	1,7	2,6	9,4
2019	2,1	0,07	3,2	1,0	1,7	2,7	9,6
2020	2,1	0,07	3,3	1,0	1,8	2,1	9,2
2021	1,9	0,08	3,2	1,0	1,7	2,0	8,8

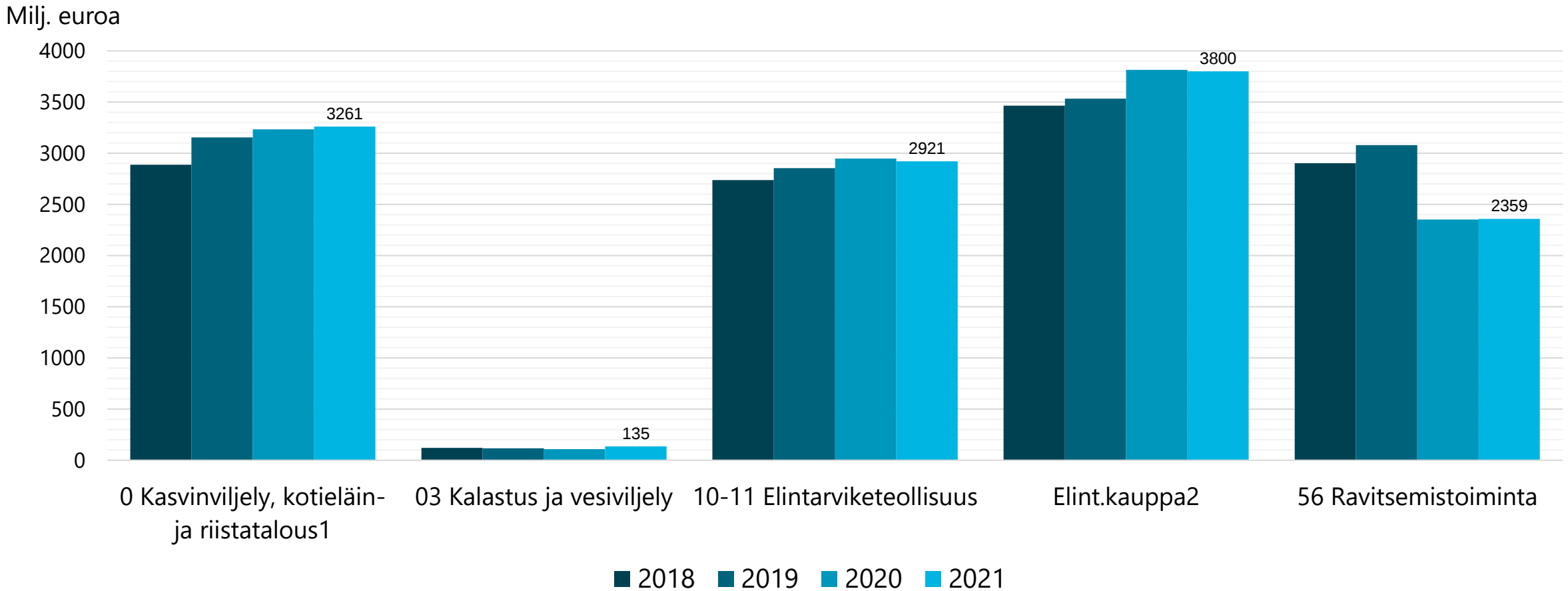
Ruoka-alan välilliset vaikutukset yltävät kaikille aloille

- tavara- ja palveluhankintojen kautta syntyy arvonnisäystä muilla toimialoilla yhteensä 6,6 mrd. euroa



Arvonlisäyksen kehitys ruoka-alalla vuosina 2018-2021

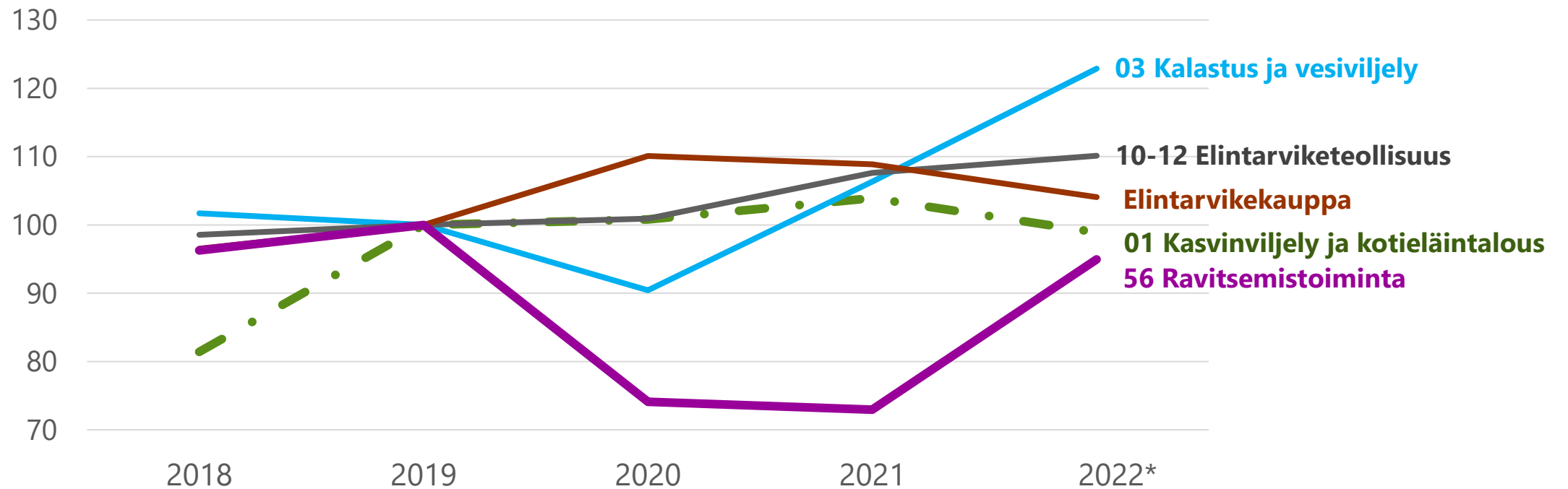
– ravitsemistoiminnan arvonlisäys laski vuosina 2020 ja 2021



Ravitsemistoiminnan arvonlisäyksessä merkittävä palautuminen vuonna 2022

Indeksi 2019 = 100

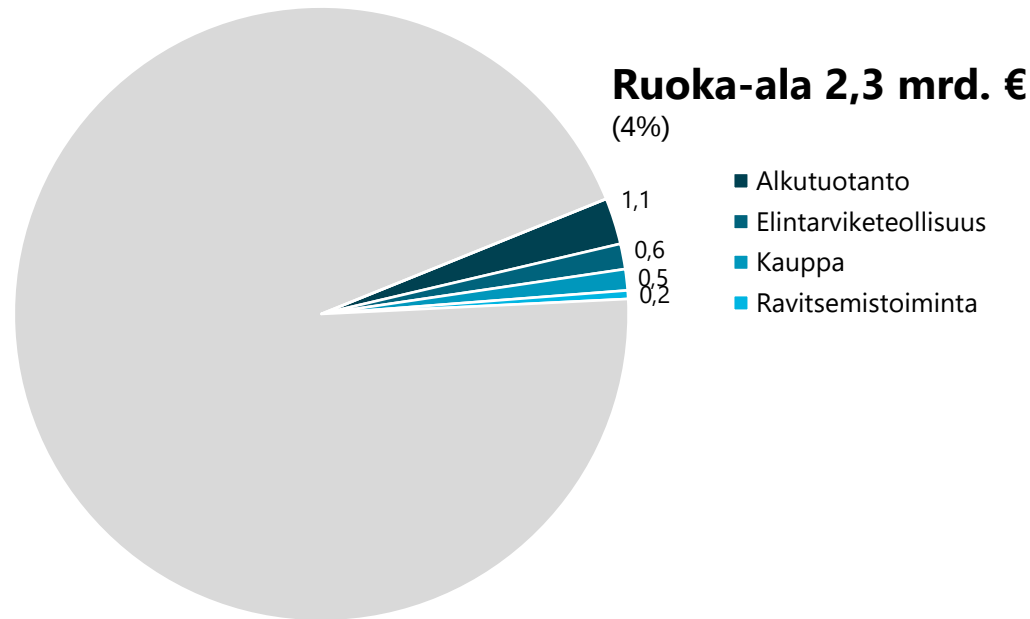
Arvonlisäys kiintein hinnoin



Ruoka-alan välittömät investoinnit ovat 2,4 miljardia euroa vuodessa eli noin 4 prosenttia kansantalouden investoinneista.

Investoinnit 59 mrd. €

(koko maa)

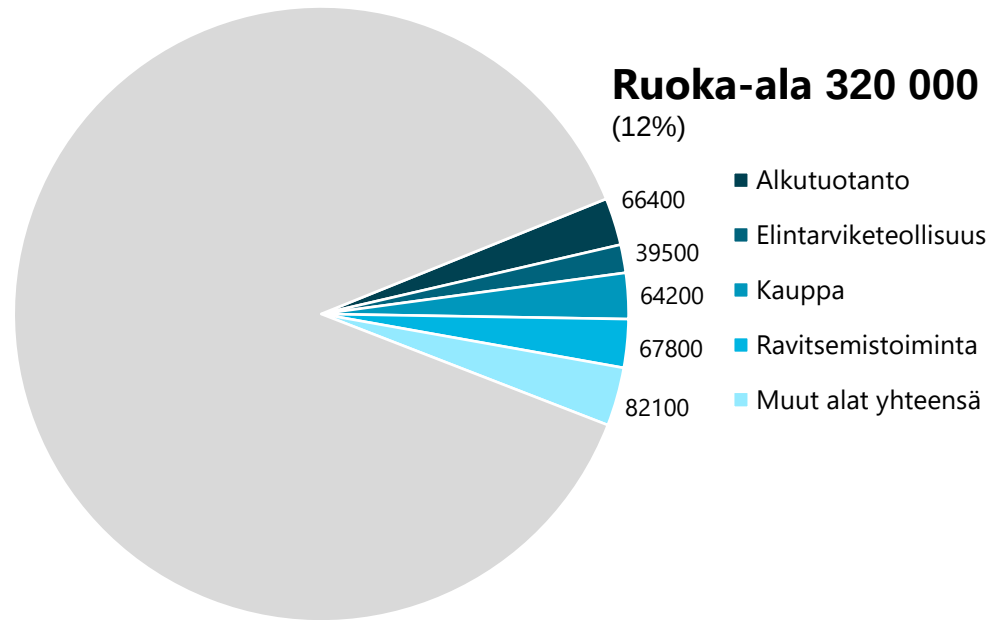


- Maatalous on suurin investoija, myös tuotannon arvoon suhteutettuna.
- Myös elintarvikekaupan ja elintarviketeollisuuden investoinnit ovat ravitsemistoimintaa suuremmat.
- Ruoka-alan investointituotteiden hankinnoissa muilla aloilla syntyvää arvonlisäystä ei sisällytetty tämän selvityksen arvonlisäys- ja työllisyysvaikutuksiin.

Ruoka-ala työllistää yhteensä 320 000 henkeä eli 12 prosenttia koko maan työllisistä

Työlliset 2,7 milj.

(koko maa)



- Eniten ruoka-ala työllistää ravitsemistoiminnassa (67 800 hlöä), toiseksi eniten alkutuotannossa (66 400 hlöä) ja kolmanneksi eniten kaupassa (64 200 hlöä).
- Ruoka-alan tavara- ja palveluhankinnoissa työllistyy välillisesti 82 000 henkeä muilla kuin varsinaisilla ruoka-alan toimialoilla.

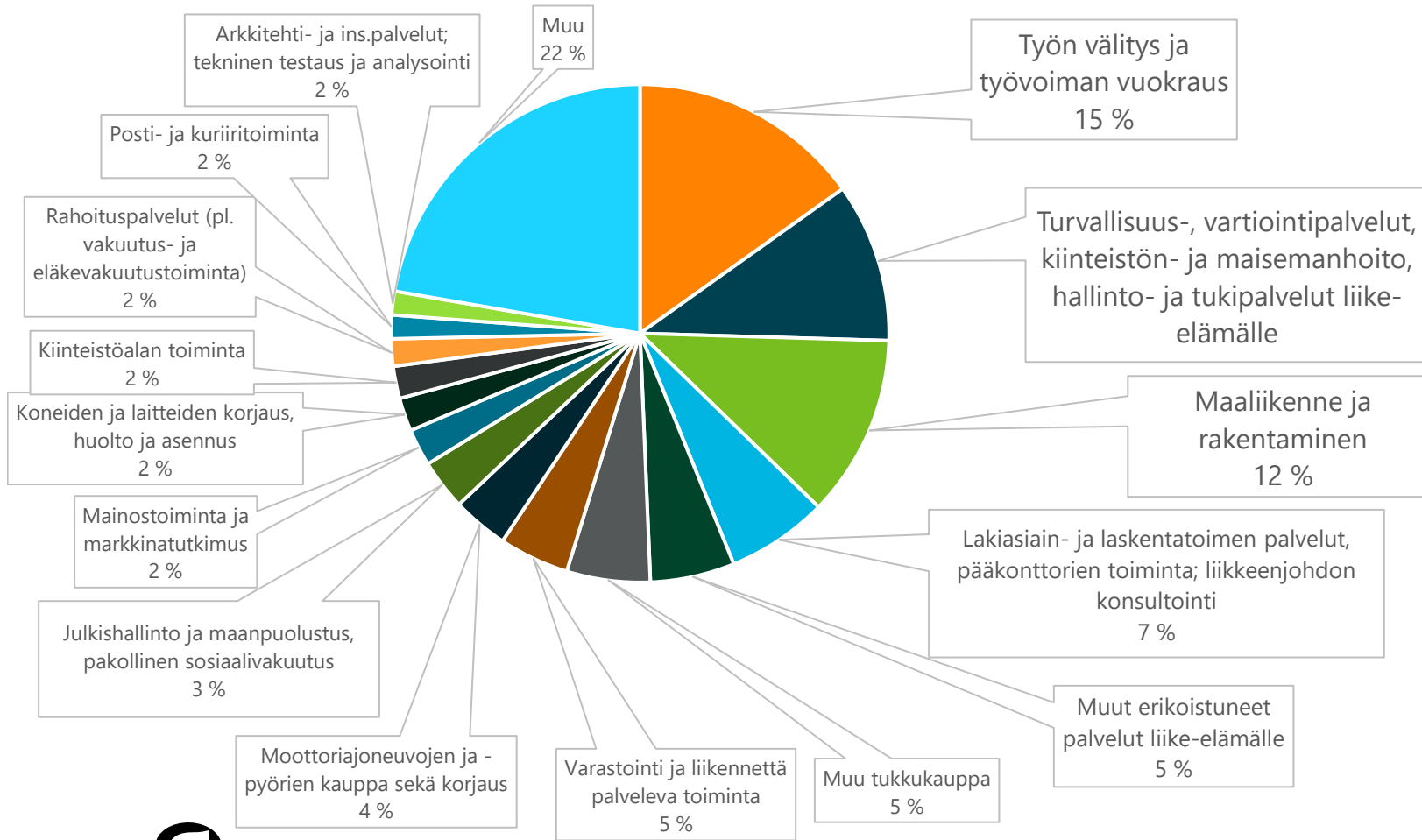
Ruoka-ala työllistää edelleen eniten ravitsemistoiminnassa

vaikka Covid-19-kriisin myötä työllisten määrä ravitsemisalalla vähentyi

	2018	2019	2020	2021
56 Ravitsemistoiminta	74,1	78,9	67,6	67,8
01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	65,3	64,3	66,7	64,7
Elint. vähittäiskauppa.	51,3	50,3	48,3	50,5
10-11 Elintarviketeollisuus	38,9	38,7	39,2	39,5
Elint. tukkukauppa	13,4	13,8	14,7	13,7
78 Työllistämistoiminta	12,7	15,4	11,5	12,4
80_82 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut, kiinteistönhoito, hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	8,9	9,2	8,8	8,5
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	7,0	7,2	7,6	7,1
69_70 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	5,1	5,0	5,2	5,4
Muu tukkukauppa	5,3	5,0	4,4	4,5
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	3,8	4,0	4,0	3,7
45 Moottoriajoneuvojen ja -pyörien kauppa sekä korjaus	3,4	3,0	3,3	3,0
84 Julkishallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaalivakuutus	3,2	3,1	2,9	2,7
41_43 Rakentaminen	4,6	4,7	3,5	2,6
74_75 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle, eläinlääkintäpalvelut	2,2	2,5	2,4	2,4
62_63 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta, tietopalvelutoiminta	3,4	3,5	1,8	2,1
Muut yht.	31,5	33,1	31,6	29,5
Yhteensä	334,1	341,8	323,6	320,0

Ruoka-alan tuotannon vaikutukset yltävät kaikille aloille

– välillisesti tavara- ja palveluhankinnoissa työllistyy 82 100 henkeä



Muista aloista eniten ruoka-ala työllistää

- työn välityksessä ja työvoiman vuokrauksessa. Nämä ovat tärkeitä kaupan alalla ja ravitsemistoiminnassa sekä myös elintarviketeollisuudessa
- erilaisissa tukipalveluissa turvallisuus- ja kiinteistöalalla sekä liike-elämän palveluissa
- kuljetuksessa ja varastoinnissa

Työllisyysvaikutuksista välillisiä on noin neljännes

	01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	03 Kalastus ja vesiviljely	10-11 Elintarviketeolli- suus	Elint.tukkukaup- pa	Elint.vähittäis- kauppa	Ravitsemis- toiminta	Ruoka-ala ¹	Ruoka-ala %-osuus
	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön
2018	65,3	1,7	38,9	13,4	51,3	74,1	244,7	9,3
2019	64,3	1,6	38,7	13,8	50,3	78,9	247,6	9,3
2020	66,7	1,7	39,2	14,7	48,3	67,6	238,2	9,1
2021	64,7	1,7	39,5	13,7	50,5	67,8	237,9	8,9
	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen
2018	13,9	0,2	60,9	9,8	14,8	34,4	89,3	3,4
2019	14,1	0,3	59,7	10,8	15,0	37,1	94,1	3,5
2020	12,7	0,3	60,7	10,8	15,5	28,1	85,4	3,3
2021	10,5	0,4	59,8	10,4	15,4	28,4	82,1	3,1
	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais
2018	79,2	1,9	99,8	23,2	66,2	108,5	334,07	12,7
2019	78,4	1,9	98,4	24,6	65,4	116,0	341,8	12,8
2020	79,4	2,0	99,9	25,5	63,9	95,7	323,6	12,3
2021	75,2	2,1	99,3	24,1	65,9	96,2	320,0	12,0

Välitön, välillinen ja kokonaistyöväikutus %-osuus

	01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	03 Kalastus ja vesiviljely	10-11 Elintarviketeollisuus	Elint.tukkukauppa	Elint.vähittäiskauppa	56 Ravitsemistoiminta	Ruoka-ala ¹
	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön	Välitön
2018	2,5	0,1	1,5	0,5	2,0	2,8	9,3
2019	2,4	0,1	1,4	0,5	1,9	3,0	9,3
2020	2,5	0,1	1,5	0,6	1,8	2,6	9,1
2021	2,4	0,1	1,5	0,5	1,9	2,5	8,9
	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen	Välillinen
2018	0,5	0,01	2,3	0,4	0,6	1,3	3,4
2019	0,5	0,01	2,2	0,4	0,6	1,4	3,5
2020	0,5	0,01	2,3	0,4	0,6	1,1	3,3
2021	0,4	0,02	2,2	0,4	0,6	1,1	3,1
	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais	Kokonais
2018	3,0	0,07	3,8	0,9	2,5	4,1	12,7
2019	2,9	0,07	3,7	0,9	2,4	4,3	12,8
2020	3,0	0,08	3,8	1,0	2,4	3,6	12,3
2021	2,8	0,08	3,7	0,9	2,5	3,6	12,0

Maatalouden työllisyysvaikutukset eri toimialoilla - lajiteltu vuoden 2021 mukaan

	2018	2019	2020	2021
01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	65,3	64,3	66,7	64,7
10-11 Elintarviketeollisuus	2,8	2,8	2,5	2,4
45 Moottoriajoneuvojen ja -pyörien kauppa sekä korjaus	1,3	0,9	1,1	1,0
41_43 Rakentaminen	1,7	1,8	1,2	0,8
Muu Tukku.	0,8	0,8	0,7	0,6
74_75 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle, eläinlääkintäpalvelut	0,4	0,5	0,7	0,6
80_82 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut, kiinteistön- ja maisemanhoito, hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	0,6	0,6	0,5	0,5
78 Työllistämistoiminta	0,5	0,6	0,4	0,4
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	0,5	0,5	0,5	0,4
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	0,4	0,4	0,6	0,4
69_70 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	0,3	0,3	0,3	0,2
20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	0,2	0,3	0,2	0,2
64 Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)	0,2	0,3	0,2	0,2
71 Arkkitehti- ja ins.palvelut; tekninen testaus ja analysointi	0,3	0,4	0,3	0,2
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	0,3	0,3	0,3	0,2
84 Julkishallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaalivakuutus	0,3	0,3	0,3	0,2
Muut yht.	3,2	3,2	2,9	2,2
Kaikki yhteensä	79,2	78,4	79,4	75,2

Maatalous työllistää eniten elintarviketeollisuudessa rehuhankinnoilla, maatalous- ja konekaupassa, kone- ja laitehuollossa sekä korjausrakentamisessa.

Elintarviketeollisuuden suurin työllistävä vaikutus puolestaan kohdistuu maatalouteen raaka-ainehankintoina.

Kalastuksen ja vesiviljelyn työllisyysvaikutukset eri toimialoilla - lajiteltu vuoden 2021 mukaan

	2018	2019	2020	2021
03 Kalastus ja vesiviljely	1,70	1,60	1,70	1,70
10-11 Elintarviketeollisuus	0,00	0,00	0,00	0,08
01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	0,00	0,00	0,00	0,06
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	0,02	0,03	0,02	0,03
Muu Tukku.	0,01	0,01	0,01	0,02
80_82 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut, kiinteistön- ja maisemanhoito, hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	0,02	0,03	0,03	0,02
96 Muut henkilökohtaiset palvelut	0,01	0,04	0,03	0,02
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	0,01	0,02	0,02	0,02
78 Työllistämistoiminta	0,01	0,02	0,02	0,02
69_70 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	0,01	0,02	0,02	0,01
Muu Vähittäiskk.	0,01	0,01	0,01	0,01
84 Julkishallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaalivakuutus	0,01	0,02	0,02	0,01
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	0,00	0,00	0,01	0,01
35 Sähkö-, kaas- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0,01	0,01	0,02	0,01
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	0,00	0,00	0,00	0,01
53 Posti- ja kuriiritoiminta	0,01	0,01	0,01	0,01
Muut yht.	0,07	0,11	0,12	0,09
Kaikki yht.	1,9	1,9	2,0	2,1

Elintarviketeollisuuden työllisyysvaikutukset eri toimialoilla - lajiteltu vuoden 2021 mukaan

	2018	2019	2020	2021
10-11 Elintarviketeollisuus	38,9	38,7	39,2	39,5
01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	30,0	28,5	30,0	30,4
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	3,9	4,0	4,3	4,0
78 Työllistämistoiminta	2,5	2,8	2,6	2,9
80_82 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut, kiinteistön- ja maisemanhoito, hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	2,2	1,9	2,1	2,0
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	2,0	2,1	2,1	2,0
69_70 Lakiasiaain- ja laskentatoimen palvelut, pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	1,8	1,7	1,7	1,8
Muu tukkukauppa	2,1	1,8	1,7	1,7
84 Julkishallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaalivakuutus	1,4	1,4	1,3	1,2
45 Moottoriajoneuvojen ja -pyörien kauppa sekä korjaus	1,2	1,1	1,2	1,1
41_43 Rakentaminen	1,4	1,4	1,2	0,8
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	1,3	1,2	1,3	0,7
73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus	0,7	0,9	0,8	0,7
62_63 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta, tietopalvelutoiminta	1,0	0,9	0,5	0,7
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	0,4	0,6	0,5	0,6
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	0,6	0,5	0,5	0,6
Muut yht.	8,4	8,7	8,8	8,5
Yhteensä	99,8	98,4	99,9	99,3

Elint.tukkukaupan työllisyysvaikutukset eri toimialoilla

- lajiteltu vuoden 2021 mukaan

	2018	2019	2020	2021
Elint. tukkukauppa	13,4	13,8	14,7	13,7
80_82 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut, kiinteistön- ja maisemanhoito, hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	1,2	1,5	1,6	1,6
78 Työllistämistoiminta	1,3	1,5	1,2	1,5
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	0,8	0,8	1,1	0,9
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	0,8	0,8	0,8	0,7
69_70 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	0,6	0,6	0,7	0,7
74_75 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle, eläinlääkintäpalvelut	0,4	0,5	0,4	0,5
45 Moottoriajoneuvojen ja -pyörien kauppa sekä korjaus	0,3	0,3	0,4	0,3
62_63 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta, tietopalvelutoiminta	0,5	0,6	0,3	0,3
Muu tukkukauppa	0,2	0,3	0,3	0,3
84 Julkishallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaalivakuutus	0,3	0,3	0,3	0,3
73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus	0,2	0,3	0,3	0,3
53 Posti- ja kuriiritoiminta	0,1	0,3	0,2	0,2
41_43 Rakentaminen	0,2	0,2	0,2	0,2
68 Kiinteistöalan toiminta, pl. asuntojen ja asuinkiinteistöjen hallinta	0,2	0,2	0,2	0,2
Muu vähittäiskauppa	0,1	0,1	0,1	0,1
Muut yht.	2,54	2,65	2,59	2,34
Kaikki yht.	23,2	24,6	25,5	24,1

Elint.vähittäiskaupan työllisyysvaikutukset eri toimialoilla - lajiteltu vuoden 2021 mukaan

	2018	2019	2020	2021
Elint.vähittäiskauppa	51,3	50,3	48,3	50,5
78 Työllistämistoiminta	1,9	2,1	2,5	2,3
80_82 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut, kiinteistön- ja maisemanhoito, hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	2,0	2,0	2,1	2,1
69_70 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	1,2	1,1	1,4	1,4
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	0,7	0,7	0,8	0,8
68 Kiinteistöalan toiminta, pl. asuntojen ja asuinkiinteistöjen hallinta	0,6	0,6	0,6	0,7
73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus	0,4	0,5	0,5	0,6
62_63 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta, tietopalvelutoiminta	0,8	0,8	0,4	0,5
Muu tukkukauppa	0,4	0,4	0,4	0,4
84 Julkishallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaalivakuutus	0,5	0,5	0,5	0,4
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	0,3	0,4	0,4	0,4
41_43 Rakentaminen	0,6	0,6	0,5	0,4
64 Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)	0,4	0,4	0,4	0,3
94 Järjestöjen toiminta	0,4	0,4	0,3	0,3
74_75 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle, eläinlääkintäpalvelut	0,4	0,3	0,3	0,3
77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	0,2	0,2	0,3	0,3
Muut yht.	4,1	4,0	4,0	3,8
Kaikki yht.	66,2	65,4	63,9	65,9

Ravitsemistoiminnan työllisyysvaikutukset muilla toimialoilla - lajiteltu vuoden 2021 mukaan

	2018	2019	2020	2021
56 Ravitsemistoiminta	74,1	78,9	67,6	67,8
78 Työllistämistoiminta	6,4	8,4	4,7	5,3
01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous	4,5	4,4	4,1	3,9
10-11 Elintarviketeollisuus	4,4	4,2	3,5	3,4
80_82 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut, kiinteistön- ja maisemanhoito, hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	2,9	3,1	2,3	2,3
Muu tukkukauppa	1,8	1,8	1,4	1,4
69_70 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	1,2	1,2	1,1	1,2
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	1,0	1,1	0,9	0,9
96 Muut henkilökohtaiset palvelut	1,1	1,1	0,7	0,7
84 Julkishallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaalivakuutus	0,7	0,7	0,6	0,6
68 Kiinteistöalan toiminta, pl. asuntojen ja asuinkiinteistöjen hallinta	0,6	0,6	0,5	0,5
94 Järjestöjen toiminta	0,5	0,5	0,4	0,5
62_63 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta, tietopalvelutoiminta	0,8	0,9	0,4	0,5
74_75 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle, eläinlääkintäpalvelut	0,6	0,6	0,4	0,4
41_43 Rakentaminen	0,6	0,7	0,4	0,4
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	0,4	0,5	0,4	0,4
Muut yht.	6,9	7,4	6,2	6,2
Yhteensä	108,5	116,0	95,7	96,2

Ruoka-alan veroja kertyy arvonlisäyksen palkka- ja yritystulojen lisäksi välituotehankintojen tuoteverosta sekä kuluttajan maksamasta ALV:sta.

Välituotekäyttö

- > Tavara- ja palveluhankintoihin sisältyy **tuoteveroja**

Arvonlisäys

Palkat

- > Palkansaajan **ansiotulovero** ja **sosiaaliturvamaksut**
- > Työnantajan **sosiaaliturvamaksut**

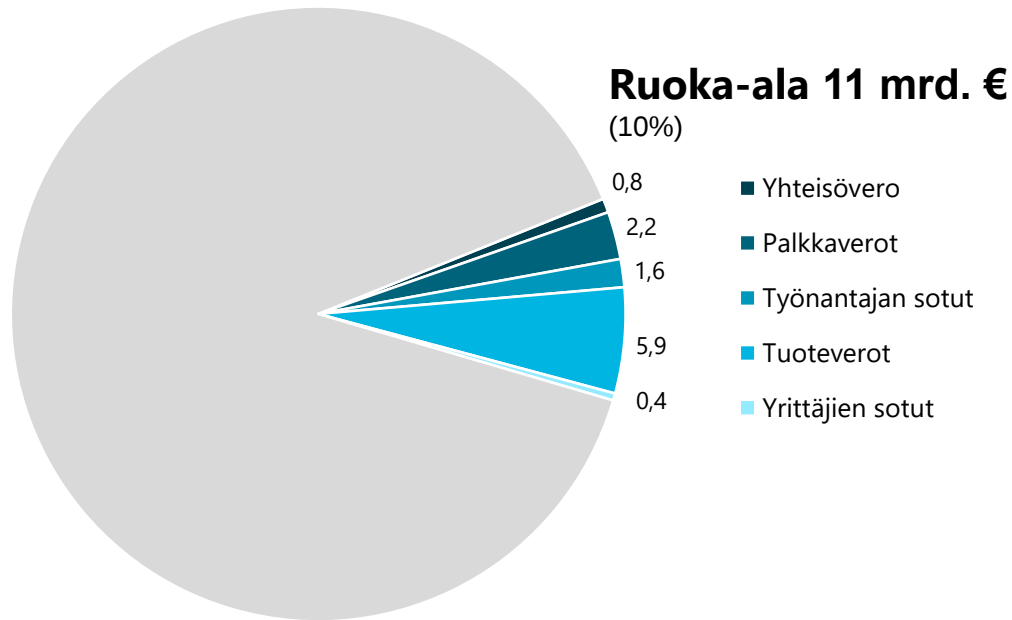
Toimintaylijäämä

- > Yritysten **tulovero** (yhteisövero)
- > Yrittäjän **sosiaaliturvamaksut**
- > YLE vero

- > Kuluttaja maksaa tuotteista **ALV:n**

Ruoka-alan verot ovat 11 miljardia euroa eli noin 10 prosenttia kaikista veroista ja veroluonteisista maksuista

Verot 108 mrd. €
(koko maa)



- Veroja ja veroluonteisia maksuja ruoka-alalla kertyy noin 11 miljardia euroa. Palkka- ja yritysverojen (3 mrd. euroa) lisäksi mukaan on luettu tuoteverot (valmisteverot ja kulutuksen arvonlisäverot yht. 6 mrd. euroa) sekä sosiaaliturvamaksut (2 mrd. euroa).
- Ruoka-alalta kerättävistä veroista ja veroluonteisista maksuista suurimman osan saa valtio ennen kaikkea tuoteveroina. Maakuntiin jää suurin osa palkansaajien tuloveroista kunnallisverona sekä osa yritysveroista.
- Kuntaan jäävä kiinteistövero ei ole laskelmassa mukana. Maatalouden tuotantorakennusten ja maapohjan osalta se on 16,5 milj. euroa.

Ruoka-alan verojen yhteenveto

	Palkansaajavero	Yritystulovero	Työnantajan sosiaaliturva-maksut	Yrittäjän sosiaaliturva-maksut	Tuoteverot yht.	Tuotantoverot	Ruoka-alan verokertymä yhteensä	Ruoka-alan %-osuus
2018	2 290	720	1630	420	5 545	35,1	10 640	10,8
2019	2 355	737	1668	434	5 699	42,7	10 936	10,8
2020	2 217	708	1454	424	5 965	68,0	10 837	10,9
2021	2 291	787	1624	415	5 674	65,5	10 856	10,1

Ruoka-alan palkkaverot ja yritystuloverot sekä sosiaaliturvamaksut

	Laskenta ja lähdeaineisto
1 Välitön	
1.1 Palkansaajaverot	Toimialoittaiset keskipalkat (Tilastokeskus) ja keskipalkan mukaiset veroprosentit (Veronmaksajat)
1.2 Työnantajan sosiaaliturvamaksut	Kansantalouden vuositilinpito (Tilastokeskus)
1.3 Yritystulovero	Yhteisövero toimialoittain. Maatalous = yhteisövero + henkilöverotuksen ansiotulo ja pääomatulo arvioituna verotettavan tulon osuudella maksetuista veroista (Verohallinnon tilastotietokanta)
1.4 Yrittäjän sosiaaliturvamaksut	Maatalous: MYEL- ja MaTa-työaika -vakuutusmaksut (MELA). Muut toimialat: yrittäjien lkm * keskityötulo * 0,24 (Tilastokeskus)
2 Välillinen	
2.1 Palkansaajaverot	Kansantalouden tarjonta-, käyttö- sekä panos-tuotostaulukot (Tilastokeskus) Laskenta panos-tuotosmenetelmän tuotosmalli.
2.2 Työnantajan sosiaaliturvamaksut	Kansantalouden tarjonta-, käyttö- sekä panos-tuotostaulukot (Tilastokeskus) Laskenta panos-tuotosmenetelmän tuotosmalli.
2.3 Yritystulovero	Kansantalouden tarjonta-, käyttö- sekä panos-tuotostaulukot (Tilastokeskus) Laskenta panos-tuotosmenetelmän tuotosmalli.
2.4 Yrittäjän sosiaaliturvamaksut	Kansantalouden tarjonta-, käyttö- sekä panos-tuotostaulukot (Tilastokeskus) Laskenta panos-tuotosmenetelmän tuotosmalli.
1 + 2 Kokonaisvaikutus	

Ruoka-alan palkkaverot ja yritystuloverot sekä sosiaaliturvamaksut

	01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous				03 Kalastus ja vesiviljely				10-11 Elintarviketeollisuus				Elint.tukkukauppa				Elint.vähittäiskauppa				56 Ravitsemistoiminta				Ruoka-ala ¹			
	2018	2019	200	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
1	489	487	450	442	22,7	21,6	18	20,8	794	782	801	853	394	409	437	448	646	654	633	711	850	894	716	766	3196	3245	3055	3240
1.1	70	69	38	47	5,2	5,6	4,9	6,1	419	402	419	441	195	207	224	216	292	301	300	318	404	421	348	362	1386	1405	1334	1389
1.2	78	77	76	77	4,0	4,0	3,0	4,0	264	268	252	293	115	119	117	123	245	241	218	260	315	328	253	285	1021	1036	919	1042
1.3	167	169	164	149	4,7	3,6	2,9	3,5	98	99	117	106	71	69	82	95	70	74	79	97	60	66	37	41	471	480	482	492
1.4	174	172	172	169	8,8	8,4	7,2	7,2	13	13	13	13	13	14	14	14	39	38	36	36	71	79	78	78	318	324	320	317
2	309	319	282	261	4,45	7,09	7,48	8,75	902	894	848	903	193	210	205	217	314	319	315	352	602	642	489	544	1864	1751	1749	1877
2.1	153	156	143	126	2,1	3,4	3,7	4,1	365	366	348	359	94	103	104	106	149	153	156	167	280	300	234	252	904	949	883	902
2.2	98	100	83	78	1,4	2,2	2,2	2,6	255	251	230	250	64	70	64	70	101	102	96	108	195	210	149	171	609	632	535	582
2.3	43	47	41	45	0,7	1,0	1,1	1,5	166	163	155	179	23	23	23	28	47	46	44	59	85	88	71	87	249	60	226	295
2.4	15	16	15	12	0,25	0,49	0,48	0,55	116	114	115	115	12	14	14	13	17	18	19	18	42	44	35	34	102	110	105	98
1+2	798	806	732	703	27,15	28,69	25,48	29,55	1696	1676	1649	1756	587	619	642	665	960	973	948	1063	1452	1536	1205	1310	5060	4996	4804	5117

2. Ruoka-alan työllisyys-, arvonlisäys- ja verovaikutukset maakunnissa

Eero Vatanen
vieraileva tutkija, Itä-Suomen yliopisto,
Karjalan tutkimuslaitos



Knuuttila, M., Vatanen, E. & Niemi, J. 2024



Maakuntalaskenta 2021

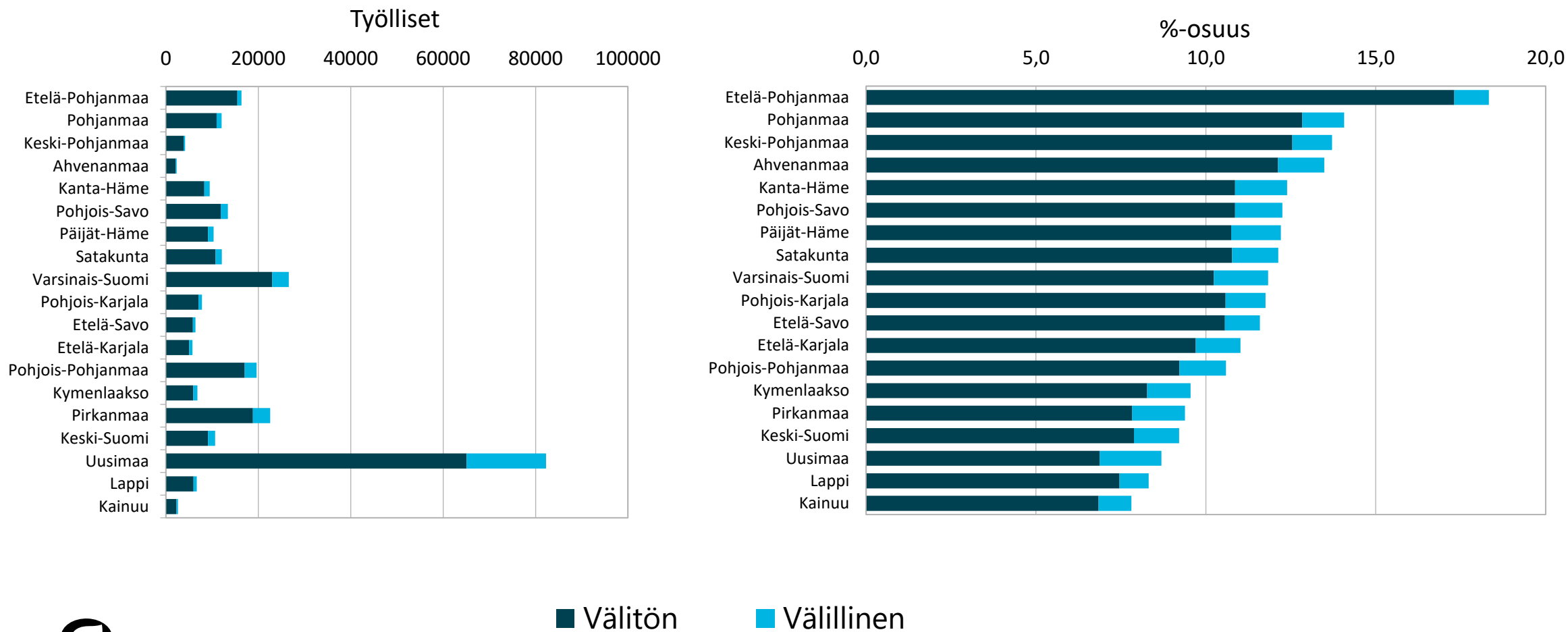
Ruoka-alan vaikutusten laskenta on mahdollista tehdä, kun ensin johdetaan maakunnalliset panos-tuotostaulukot. Johdettuja taulukoita "paremmat" Tilastokeskuksen tuottamat viralliset taulukot on viimeksi julkaistu vuodelta 2002

Maakuntalaskennan aineistot ja menetelmät

- **Maakuntien** panos-tuotostaulukot johdetaan koko maan panos-tuotostaulukoista sijaintiosamäärämenetelmien avulla, kun Tilastokeskuksen aluetilinpidon ja alueellisen yritystoiminnan tilastoiden avulla määritellään maakuntien toimialojen tuotos-, arvonlisäys- ja työllisyystiedot (**välittömät vaikutukset**).
- **Maakunnan panos-tuotostaulukon ja tuotosmallin** avulla voidaan laskea maakunnan ruoka-alan toimialojen tuotoksen aiheuttamat **välilliset vaikutukset** toisilla toimialoilla eli maakunnassa (**kerrannaisvaikutukset**).
- Lisäksi selvityksen aikana arvioitiin Luonnonvarakeskuksen aineistojen avulla Kalastuksen ja vesiviljelyn toimialan tuotos-, arvonlisäys- ja työllisyystiedot maakunnittain.



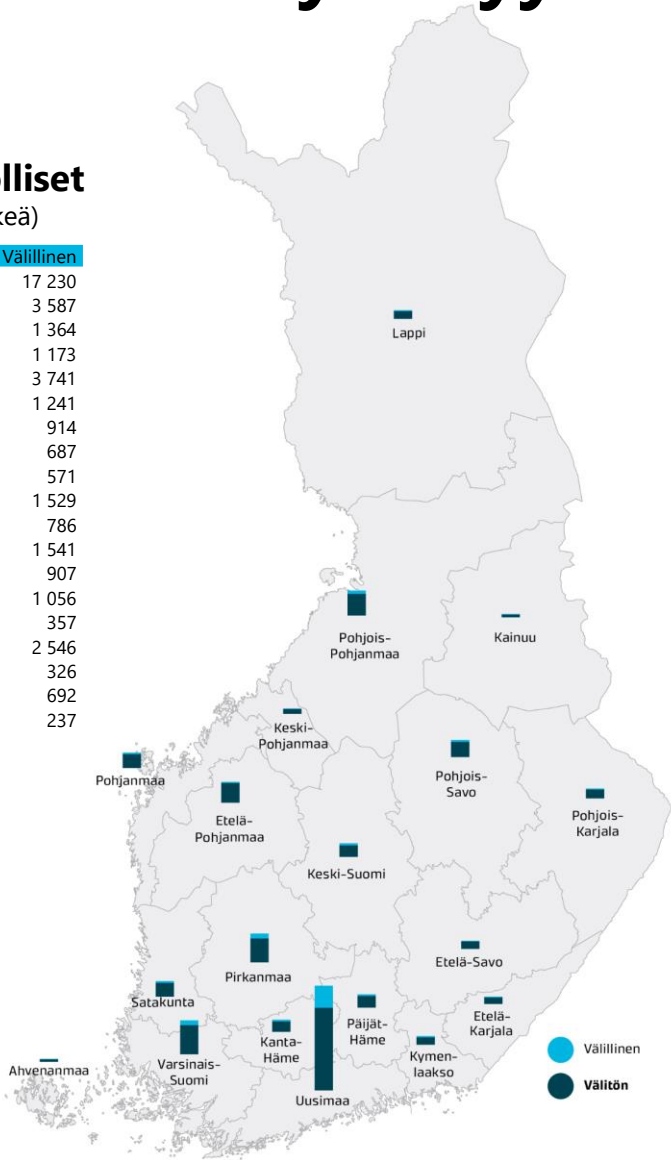
Ruoka-alan työllisyysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan työllisistä vuonna 2021



Ruoka-alan osuus työllisyydestä suurin Etelä-Pohjanmaalla

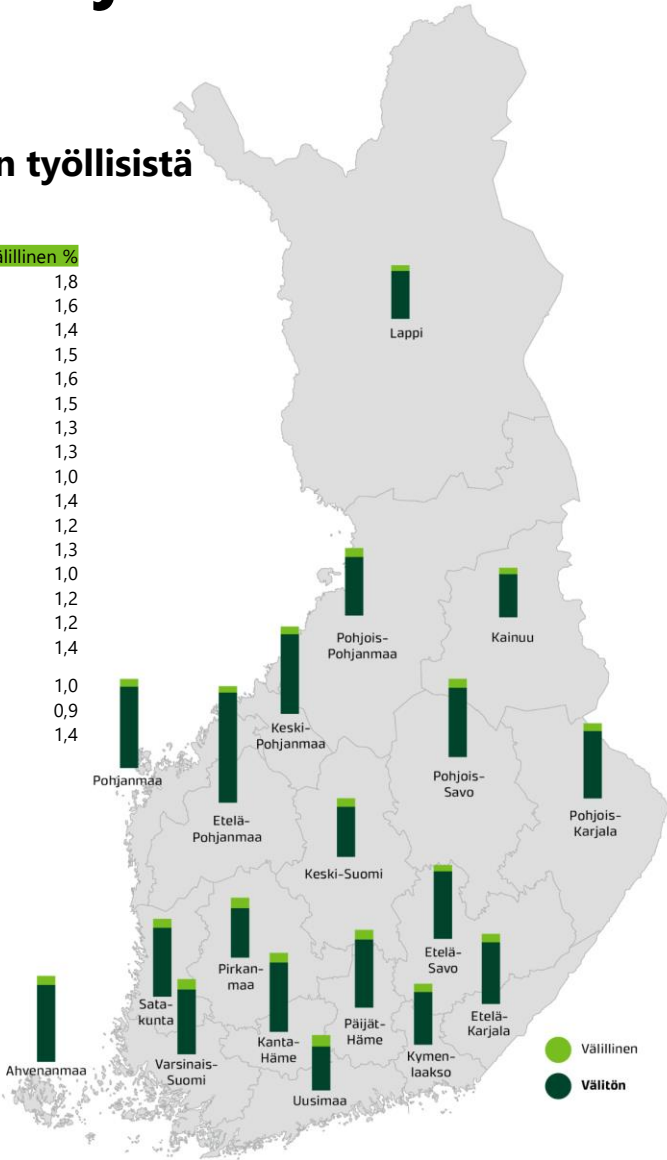
Työlliset (henkeä)

	Välitön	Väliäinen
Uusimaa	65 057	17 230
Varsinais-Suomi	23 003	3 587
Satakunta	10 755	1 364
Kanta-Häme	8 326	1 173
Pirkanmaa	18 852	3 741
Päijät-Häme	9 102	1 241
Kymenlaakso	5 923	914
Etelä-Karjala	5 072	687
Etelä-Savo	5 836	571
Pohjois-Savo	11 892	1 529
Pohjois-Karjala	7 041	786
Keski-Suomi	9 129	1 541
Etelä-Pohjanmaa	15 455	907
Pohjanmaa	11 002	1 056
Keski-Pohjanmaa	3 820	357
Pohjois-Pohjanmaa	17 064	2 546
Kainuu	2 314	326
Lappi	5 991	692
Ahvenanmaa	2 113	237



Osuus maakunnan työllisistä (%)

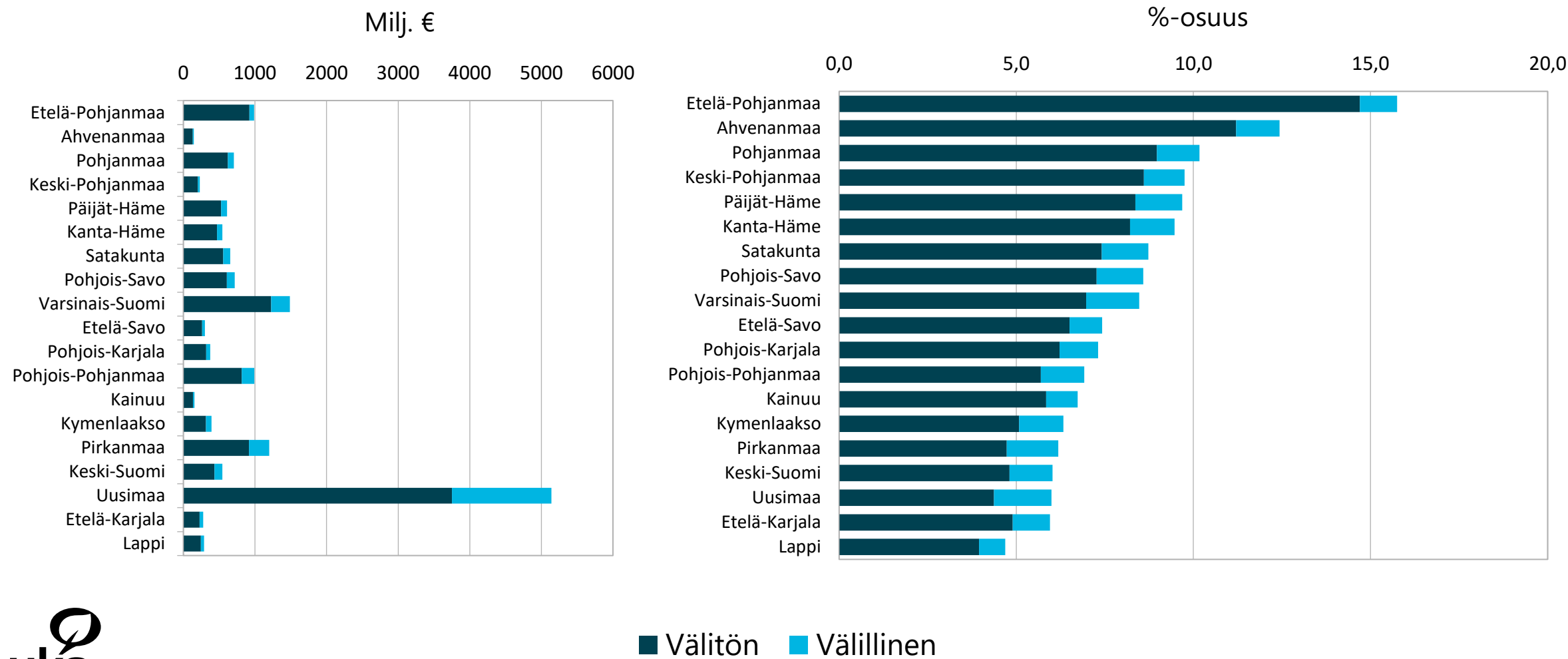
	Välitön %	Väliäinen %
Uusimaa	6,9	1,8
Varsinais-Suomi	10,2	1,6
Satakunta	10,8	1,4
Kanta-Häme	10,9	1,5
Pirkanmaa	7,8	1,6
Päijät-Häme	10,7	1,5
Kymenlaakso	8,3	1,3
Etelä-Karjala	9,7	1,3
Etelä-Savo	10,6	1,0
Pohjois-Savo	10,9	1,4
Pohjois-Karjala	10,6	1,2
Keski-Suomi	7,9	1,3
Etelä-Pohjanmaa	17,3	1,0
Pohjanmaa	12,8	1,2
Keski-Pohjanmaa	12,5	1,2
Pohjois-Pohjanmaa	9,2	1,4
Kainuu	6,8	1,0
Lappi	7,5	0,9
Ahvenanmaa	12,1	1,4



Ruoka-alan työllisyysvaikutukset maakunnittain vuonna 2021

	Välitön työllisyys	Välillinen työllisyys	Välitön %-osuus maakunnan työllisyydestä	Välillinen %-osuus maakunnan työllisyydestä	Maakunnan työllisyys
Etelä-Pohjanmaa	15455	907	17,3	1,0	89276
Pohjanmaa	11002	1056	12,8	1,2	85727
Keski-Pohjanmaa	3820	357	12,5	1,2	30460
Ahvenanmaa	2113	237	12,1	1,4	17434
Kanta-Häme	8326	1173	10,9	1,5	76669
Pohjois-Savo	11892	1529	10,9	1,4	109542
Päijät-Häme	9102	1241	10,7	1,5	84729
Satakunta	10755	1364	10,8	1,4	99892
Varsinais-Suomi	23003	3587	10,2	1,6	224743
Pohjois-Karjala	7041	786	10,6	1,2	66569
Etelä-Savo	5836	571	10,6	1,0	55282
Etelä-Karjala	5072	687	9,7	1,3	52284
Pohjois-Pohjanmaa	17064	2546	9,2	1,4	185164
Kymenlaakso	5923	914	8,3	1,3	71589
Pirkanmaa	18852	3741	7,8	1,6	240779
Keski-Suomi	9129	1541	7,9	1,3	115792
Uusimaa	65057	17230	6,9	1,8	946907
Lappi	5991	692	7,5	0,9	80344
Kainuu	2314	326	6,8	1,0	33825
Yhteensä	237748	40486	8,9	1,5	2667007

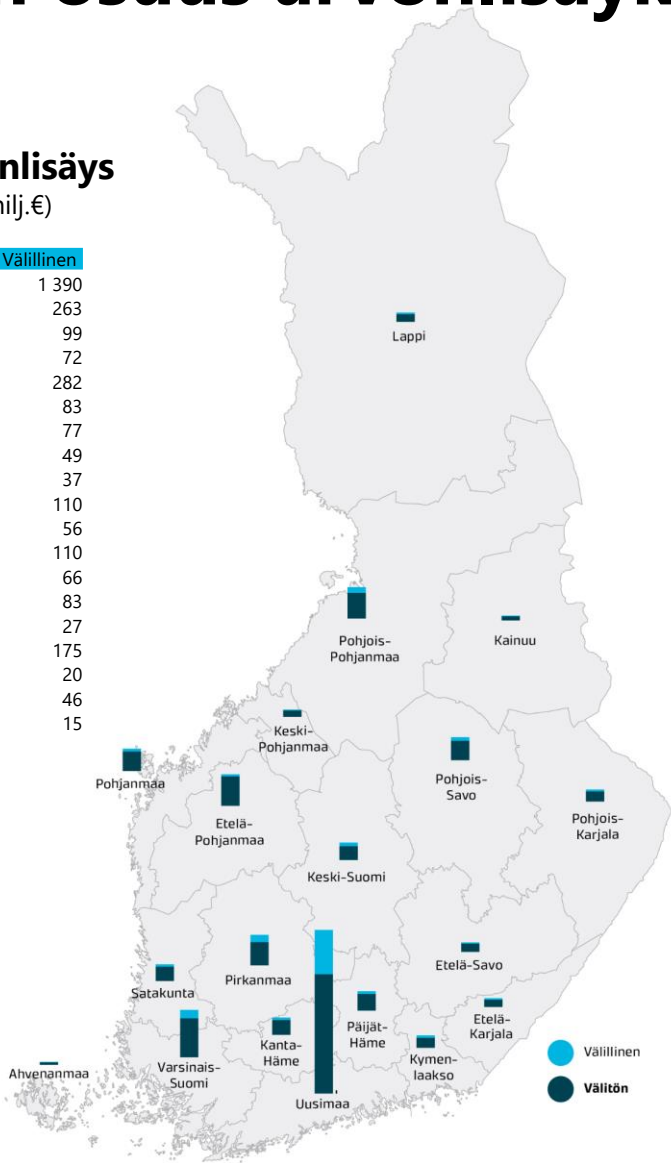
Ruoka-alan arvonnäisyvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan arvonnäyksestä 2021



Ruoka-alan osuus arvonlisäyksestä suurin Etelä-Pohjanmaalla

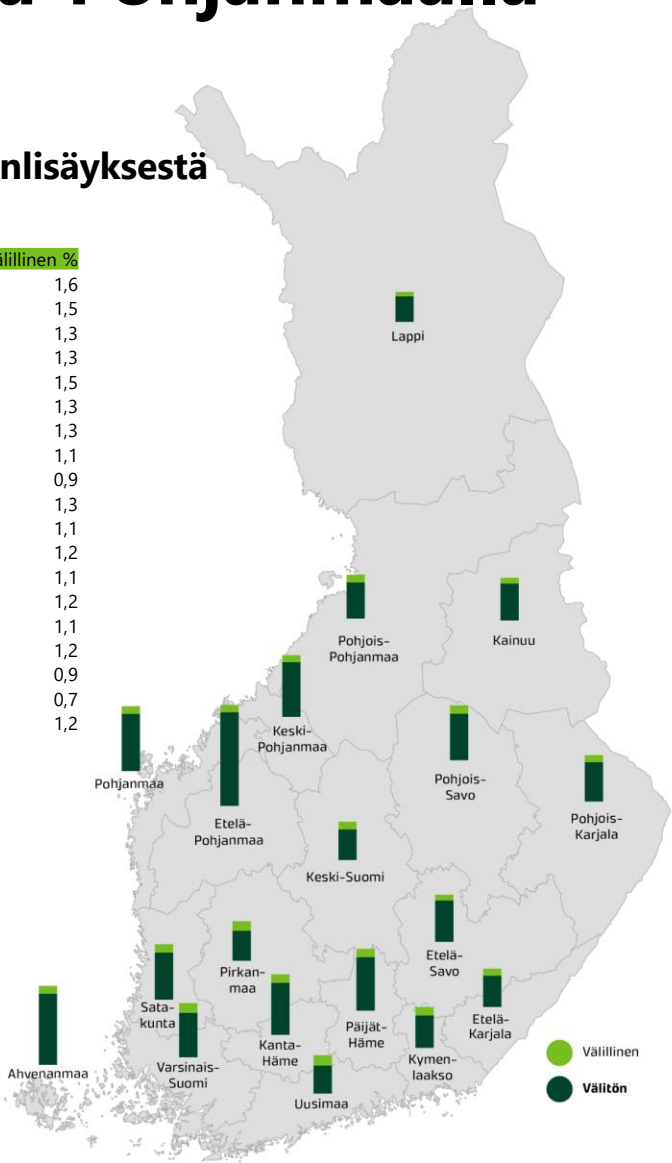
Arvonlisäys
(milj.€)

	Välitön	Väliäinen
Uusimaa	3 749	1 390
Varsinais-Suomi	1 225	263
Satakunta	556	99
Kanta-Häme	471	72
Pirkanmaa	916	282
Päijät-Häme	525	83
Kymenlaakso	314	77
Etelä-Karjala	227	49
Etelä-Savo	262	37
Pohjois-Savo	608	110
Pohjois-Karjala	319	56
Keski-Suomi	434	110
Etelä-Pohjanmaa	922	66
Pohjanmaa	620	83
Keski-Pohjanmaa	201	27
Pohjois-Pohjanmaa	815	175
Kainuu	133	20
Lappi	243	46
Ahvenanmaa	132	15



Osuus maakunnan arvonlisäyksestä
(%)

	Välitön %	Väliäinen %
Uusimaa	4,4	1,6
Varsinais-Suomi	7,0	1,5
Satakunta	7,4	1,3
Kanta-Häme	8,2	1,3
Pirkanmaa	4,7	1,5
Päijät-Häme	8,4	1,3
Kymenlaakso	5,1	1,3
Etelä-Karjala	4,9	1,1
Etelä-Savo	6,5	0,9
Pohjois-Savo	7,3	1,3
Pohjois-Karjala	6,2	1,1
Keski-Suomi	4,8	1,2
Etelä-Pohjanmaa	14,7	1,1
Pohjanmaa	9,0	1,2
Keski-Pohjanmaa	8,6	1,1
Pohjois-Pohjanmaa	5,7	1,2
Kainuu	5,8	0,9
Lappi	4,0	0,7
Ahvenanmaa	11,2	1,2



Ruoka-alan arvonalisäysvaikutukset maakunnittain vuonna 2021

	Välitön arvonalisäys milj. €	Välillinen arvonalisäys milj. €	Välitön %-osuus maakunnan arvonalisäyksestä	Välillinen %- osuus maakunnan arvonalisäyksestä	Maakunnan arvonalisäys milj. €
Etelä-Pohjanmaa	922	66	14,7	1,1	6275
Ahvenanmaa	132	15	11,2	1,2	1180
Pohjanmaa	620	83	9,0	1,2	6915
Keski-Pohjanmaa	201	27	8,6	1,1	2340
Päijät-Häme	525	83	8,4	1,3	6280
Kanta-Häme	471	72	8,2	1,3	5737
Satakunta	556	99	7,4	1,3	7497
Pohjois-Savo	608	110	7,3	1,3	8364
Varsinais-Suomi	1225	263	7,0	1,5	17562
Etelä-Savo	262	37	6,5	0,9	4032
Pohjois-Karjala	319	56	6,2	1,1	5126
Pohjois-Pohjanmaa	815	175	5,7	1,2	14316
Kainuu	133	20	5,8	0,9	2276
Kymenlaakso	314	77	5,1	1,3	6179
Pirkanmaa	916	282	4,7	1,5	19362
Keski-Suomi	434	110	4,8	1,2	9033
Uusimaa	3749	1390	4,4	1,6	85727
Etelä-Karjala	227	49	4,9	1,1	4631
Lappi	243	46	4,0	0,7	6159
Yhteensä	12674	3060	5,8	1,4	218991

Ruoka-alan työllisyys ja arvonalisäysvaikutukset maakunnissa 2021

- Määrällisesti eniten ruoka-alan työllistää ja kerryttää arvonalisäystä Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakunnissa.
- Uudellamaalla merkittävimmät toimialat ovat kauppa, ravitseminen ja elintarvikkeiden valmistus. Suuri väestömäärä tarvitsee eniten ruokaa. Etelä-Pohjanmaalla maatalous ja elintarviketeollisuus ovat voimissaan.
- Suhteellisesti ruoka-ala luo eniten arvonalisäystä Pohjanmaan ja Hämeen maakunnissa sekä Ahvenanmaalla. Suurin merkitys ruoka-alalla on Etelä-Pohjanmaan maakunnassa, jossa ruoka-alan välitön ja välillinen vaikutus maakunnan työllisyyteen ja arvonalisäykseen 18 ja 16 prosenttia



Toimialojen merkitys eri maakunnissa vuonna 2021 ^{1/4}

- **Elintarviketeollisuuden** merkitys eri maakunnissa vaihtelee eniten. Etelä-Pohjanmaalla sen kokonaisvaikutukset arvonlisäykseen olivat 8,1 ja työllisyyteen 7,9 prosenttia. Vastaavat pienimmät prosentit olivat Lapissa 0,6 ja 0,9 prosenttia.
- **Maatalouden** vaikutus on suhteellisesti suurinta arvonlisäykseen ja työllisyyteen Etelä-Pohjanmaalla 6,8 ja 8,6 prosenttia. Vähämerkityksisin se on Uudenmaan taloudessa, jossa arvonlisäysvaikutus on 0,4 ja työllisyysvaikutus 0,6.
- **Ravitsemistoiminnan ja elintarvikkeiden vähittäiskaupan** suhteelliset merkitykset eri maakunnissa olivat lähimpänä toisiaan. Tämä on luonnollista, koska nämä toimialat huolehtivat ruuan saatavuudesta eri puolilla Suomea.



Toimialojen merkitys eri maakunnissa vuonna 2021 ^{2/4}

- **Ravitsemistoiminnan** kokonaisvaikutus maakunnan arvonlisäykseen on suurin Ahvenanmaalla (2,1 %) ja pienin Keski-Pohjanmaalla (1,1 %). Työllisyydessä suurin vaikutus Päijät-Hämeessä (3,8 %) ja pienin Satakunnassa (1,2 %).
- **Elintarvikkeiden vähittäiskaupan** merkittävin vaikutus on työllisyydessä Etelä-Savossa (2,4 %) ja vähäisin Pohjanmaalla (1,6 %). Sen vaikutus arvonlisäykseen on suurin Keski-Pohjanmaalla (1,8 %) ja vähäisin vaikutus Pohjanmaalla (1,2 %).



Toimialojen merkitys eri maakunnissa vuonna 2021 ^{3/4}

- **Tukkukauppa** on keskittynyt Uudellemaalle, jossa sen osuus työllisyydestä on 1,4 ja arvonlisäyksestä 1,6 prosenttia. Pienimmät osuudet ovat Lapissa: työllisyydestä ja arvonlisäyksestä molemmissa 0,3 prosenttia
- **Kalatalous ja vesiviljely** on pieni toimiala muiden joukossa. Sen arvonlisäys- ja työllisyysvaikutus on suurin Ahvenanmaalla, 1,7 ja 1,3 prosenttia. Pienin Kanta-Hämeessä 0,01 ja 0,01 prosenttia



Ruoka-alan toimialojen merkitys maakunnissa vuonna 2021 (4/4)

- **Ruoka-ala** on tärkeä joka maakunnassa. Määrällisesti sen koko on verrannollinen maakunnan väkilukuun. Useampi suu ruokittavana. Uusimaa, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi
- Suhteellisesti ruoka-ala on tärkein maakunnissa, joissa maatalous ja elintarviketeollisuus ovat ruoka-alan suurimmat työllistäjät ja arvonlisäyksen kerryttäjät. Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Ahvenanmaa, Kanta-Häme, Satakunta, Pohjois-Savo



Ruoka-alan välittömät verovaikutukset maakunnissa

- Arvioitiin palkoista ja yritystulosta maksetut verot ja sosiaaliturvamaksut
- Palkoista maksettujen verojen ja sosiaaliturvamaksujen määrät arvioitiin keskipalkkojen, Veronmaksajain keskusliiton veroluonteisten maksujen laskurin, valtion tuloveron määräytymistaulukoiden ja eläke- ja muiden sosiaalivakuutusmaksujen prosenttiosuuksilla.
- Toimialan yritysten yhteisöverot koko maassa jaettiin maakuntiin maakuntien toimialan ja koko maan toimialan toimintaylijäämien suhteella.
- Maakunnista arvioitiin vain välittömät veroluonteiset maksut.
- Palkka- ja yritysveroista maakuntiin jäi keskimäärin 58 prosenttia
- Eniten Pirkanmaalla ja Etelä-Karjalassa, vähiten Kymenlaaksossa ja Ahvenanmaalla

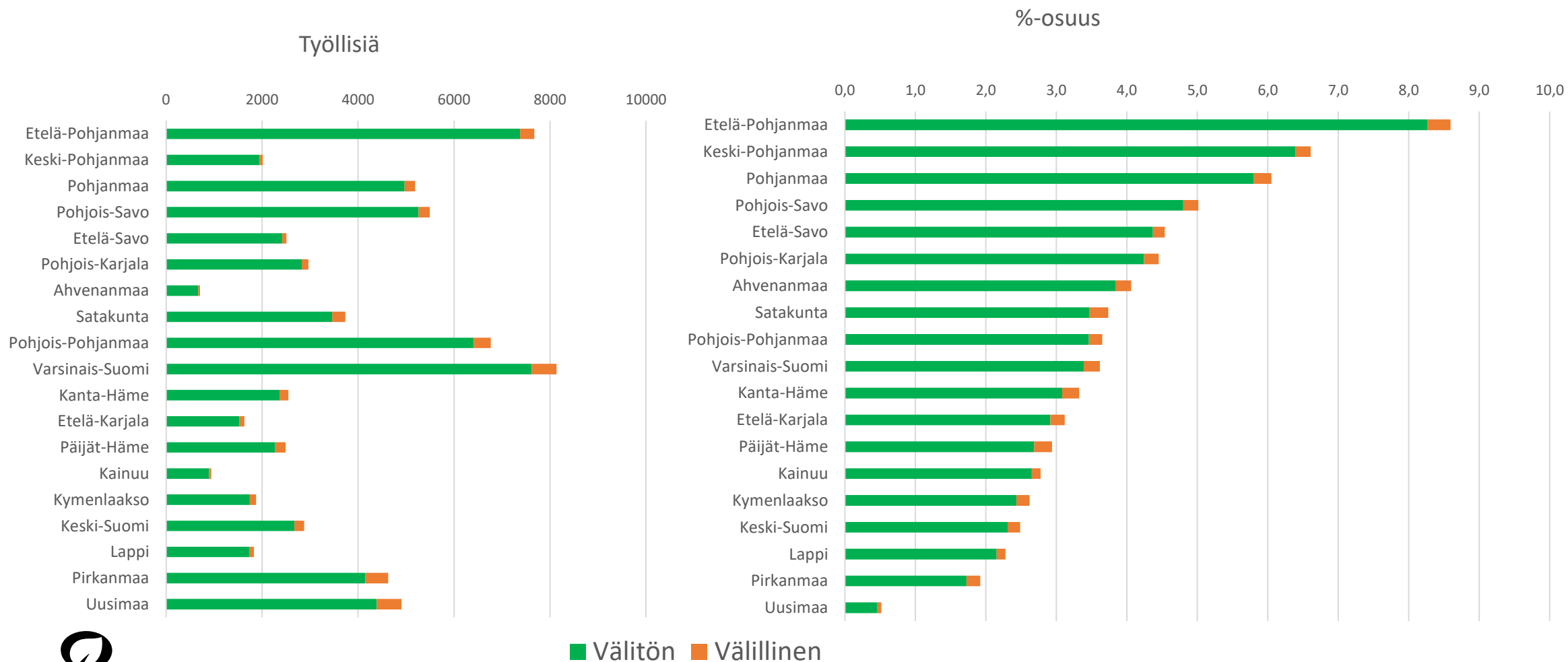
Ruoka-alan välittömät veroluonteiset maksut maakunnittain vuonna 2021

(milj. euroa)

	Palkansaajaverot maakuntaan	Palkansaajaverot valtiolle	Yhteisöverot maakuntaan	Yhteisöverot valtiolle ¹	Veroista maakuntaan %	Sosiaaliturva- maksut ²	Kaikki yhteensä
Uusimaa	221	115	40	81	57	655	1112
Varsinais-Suomi	55	24	8	19	60	184	289
Pirkanmaa	48	20	6	15	61	160	249
Pohjois-Pohjanmaa	37	18	5	13	57	128	201
Etelä-Pohjanmaa	40	19	5	14	58	111	189
Pohjois-Savo	27	12	4	10	59	92	145
Pohjanmaa	25	11	3	8	59	84	132
Satakunta	24	10	3	8	60	83	128
Päijät-Häme	24	11	5	10	57	78	128
Kanta-Häme	24	11	3	8	59	73	120
Kymenlaakso	17	8	11	22	48	53	111
Keski-Suomi	19	8	4	8	59	70	109
Lappi	11	5	2	4	58	58	81
Pohjois-Karjala	15	6	2	5	59	51	80
Etelä-Karjala	13	6	1	3	61	42	66
Etelä-Savo	10	4	2	4	59	43	63
Keski-Pohjanmaa	8	4	1	3	57	41	57
Ahvenanmaa	5	2	1	3	55	34	45
Kainuu	5	2	1	2	57	34	44
Yhteensä	629	297	107	242	58	2076	3350

Ruoka-alan työllisyysvaikutukset toimialoittain maakunnissa

Maatalouden työllisyysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan työllisistä vuonna 2021

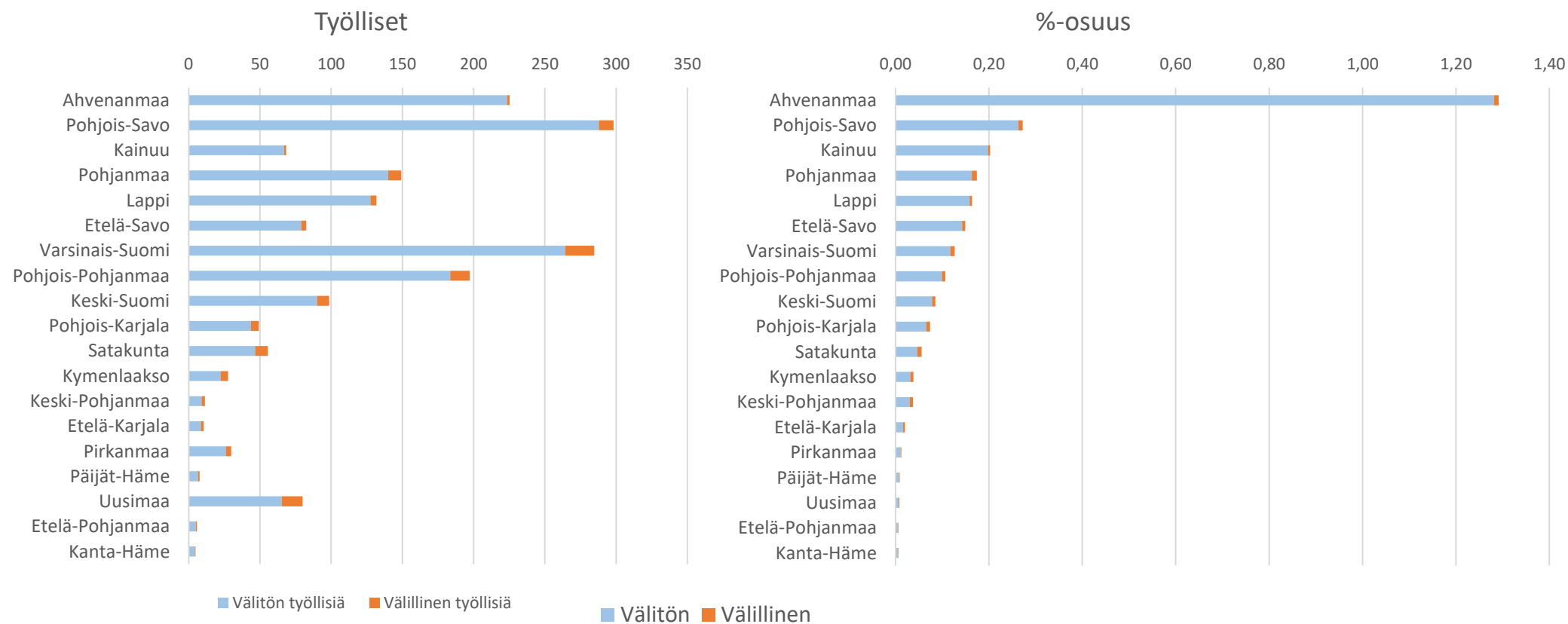


Maatalouden työllisyysvaikutukset maakunnittain

vuonna 2021

	Välitön työllisyys	Välillinen työllisyys	Välitön %-osuus maakunnan työllisyydestä	Välillinen %-osuus maakunnan työllisyydestä	Maakunnan työllisyys
Etelä-Pohjanmaa	7376	297	8,3	0,3	89276
Keski-Pohjanmaa	1948	65	6,4	0,2	30460
Pohjanmaa	4970	220	5,8	0,3	85727
Pohjois-Savo	5260	233	4,8	0,2	109542
Etelä-Savo	2416	92	4,4	0,2	55282
Pohjois-Karjala	2826	139	4,2	0,2	66569
Ahvenanmaa	669	39	3,8	0,2	17434
Satakunta	3461	273	3,5	0,3	99892
Pohjois-Pohjanmaa	6411	352	3,5	0,2	185164
Varsinais-Suomi	7618	514	3,4	0,2	224743
Kanta-Häme	2363	185	3,1	0,2	76669
Etelä-Karjala	1524	107	2,9	0,2	52284
Päijät-Häme	2275	216	2,7	0,3	84729
Kainuu	897	42	2,7	0,1	33825
Kymenlaakso	1743	133	2,4	0,2	71589
Keski-Suomi	2675	202	2,3	0,2	115792
Lappi	1730	102	2,2	0,1	80344
Pirkanmaa	4151	477	1,7	0,2	240779
Uusimaa	4387	520	0,5	0,1	946907
Yhteensä	64700	4210	2,4	0,2	2667007

Kalastuksen ja vesiviljelyn työllisyysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan työllisistä vuonna 2021

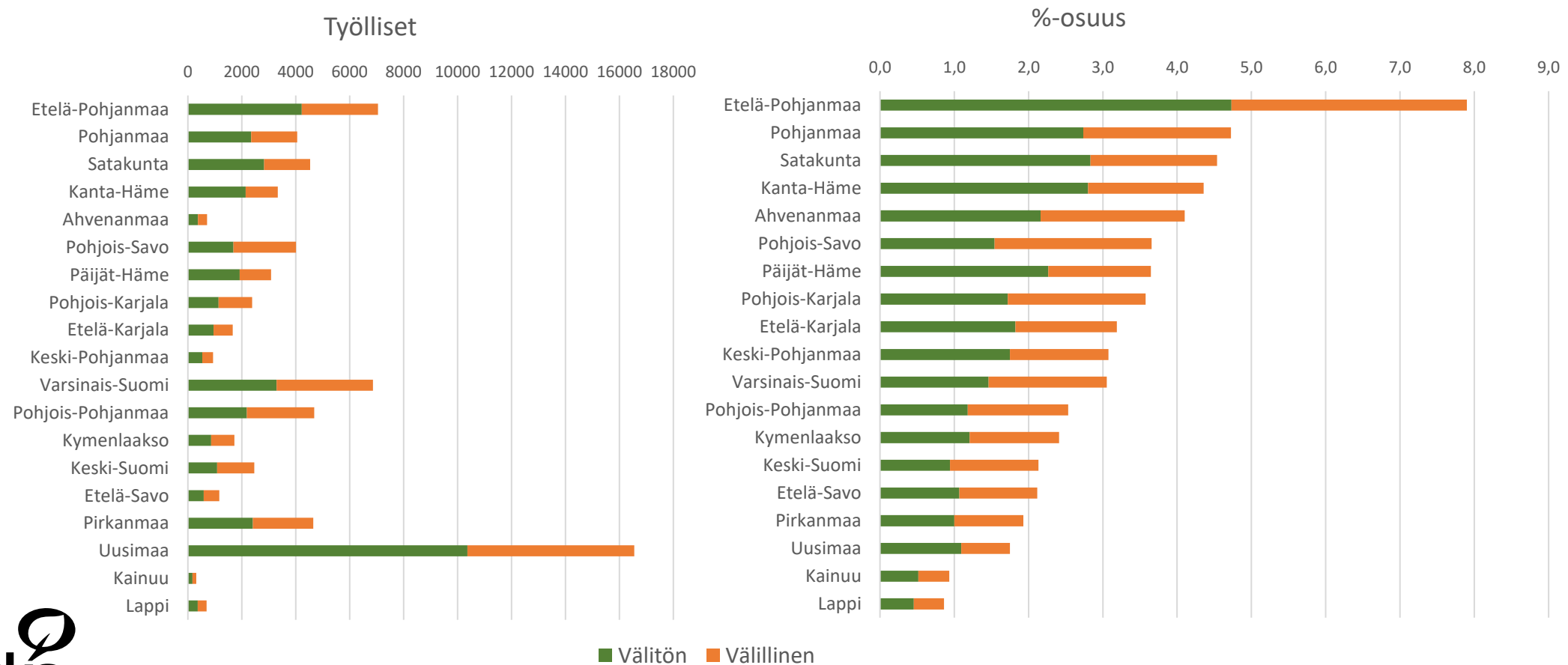


Kalastuksen ja vesiviljelyn työllisyysvaikutukset maakunnittain

vuonna 2021

	Välitön työllisyys	Välillinen työllisyys	Välitön %-osuus maakunnan työllisyydestä	Välillinen %-osuus maakunnan työllisyydestä	Maakunnan työllisyys
Ahvenanmaa	223	2	1,28	0,010	17434
Pohjois-Savo	288	10	0,26	0,009	109542
Kainuu	67	2	0,20	0,005	33825
Pohjanmaa	140	9	0,16	0,011	85727
Lappi	128	4	0,16	0,005	80344
Etelä-Savo	79	4	0,14	0,007	55282
Varsinais-Suomi	264	20	0,12	0,009	224743
Pohjois-Pohjanmaa	184	14	0,10	0,007	185164
Keski-Suomi	90	8	0,08	0,007	115792
Pohjois-Karjala	44	5	0,07	0,008	66569
Satakunta	47	9	0,05	0,009	99892
Kymenlaakso	23	5	0,03	0,007	71589
Keski-Pohjanmaa	9	2	0,03	0,008	30460
Etelä-Karjala	8	2	0,02	0,004	52284
Pirkanmaa	26	4	0,01	0,002	240779
Päijät-Häme	6	1	0,01	0,001	84729
Uusimaa	65	15	0,01	0,002	946907
Etelä-Pohjanmaa	5	1	0,01	0,001	89276
Kanta-Häme	4	1	0,01	0,001	76669
Yhteensä	1700	118	0,064	0,004	2667007

Elintarviketeollisuuden työllisyysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan työllisistä vuonna 2021

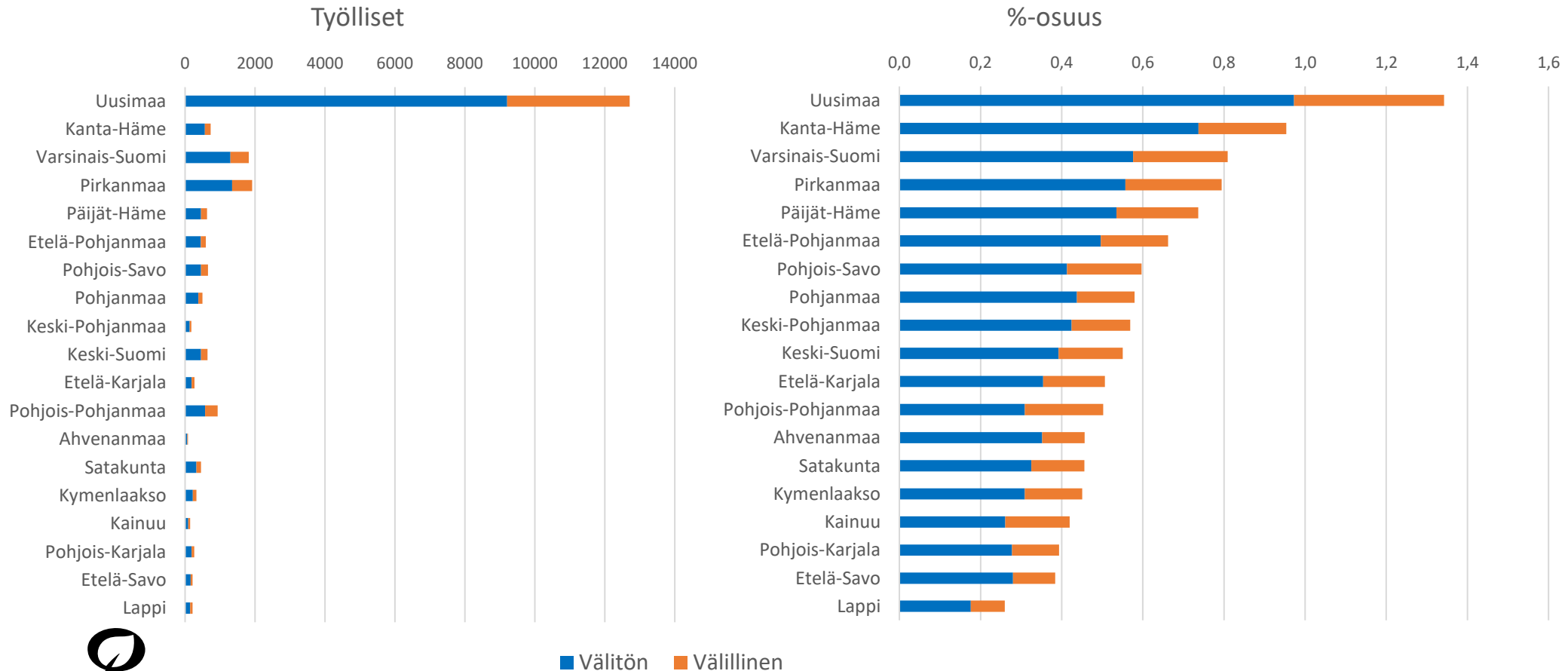


Elintarviketeollisuuden työllisyysvaikutukset maakunnittain

vuonna 2021

	Välitön työllisyys	Välillinen työllisyys	Välitön %-osuus maakunnan työllisyydestä	Välillinen %-osuus maakunnan työllisyydestä	Maakunnan työllisyys
Etelä-Pohjanmaa	4223	2832	4,7	3,2	89276
Pohjanmaa	2345	1707	2,7	2,0	85727
Satakunta	2830	1701	2,8	1,7	99892
Kanta-Häme	2148	1192	2,8	1,6	76669
Ahvenanmaa	377	338	2,2	1,9	17434
Pohjois-Savo	1690	2317	1,5	2,1	109542
Päijät-Häme	1920	1169	2,3	1,4	84729
Pohjois-Karjala	1144	1237	1,7	1,9	66569
Etelä-Karjala	953	714	1,8	1,4	52284
Keski-Pohjanmaa	533	404	1,7	1,3	30460
Varsinais-Suomi	3287	3577	1,5	1,6	224743
Pohjois-Pohjanmaa	2189	2501	1,2	1,4	185164
Kymenlaakso	865	861	1,2	1,2	71589
Keski-Suomi	1090	1378	0,9	1,2	115792
Etelä-Savo	591	579	1,1	1,0	55282
Pirkanmaa	2409	2241	1,0	0,9	240779
Uusimaa	10366	6188	1,1	0,7	946907
Kainuu	175	141	0,5	0,4	33825
Lappi	366	325	0,5	0,4	80344
Yhteensä	39501	31402	1,5	1,2	2667007

Elintarvikkeiden tukkukaupan työllisyysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan työllisistä vuonna 2021



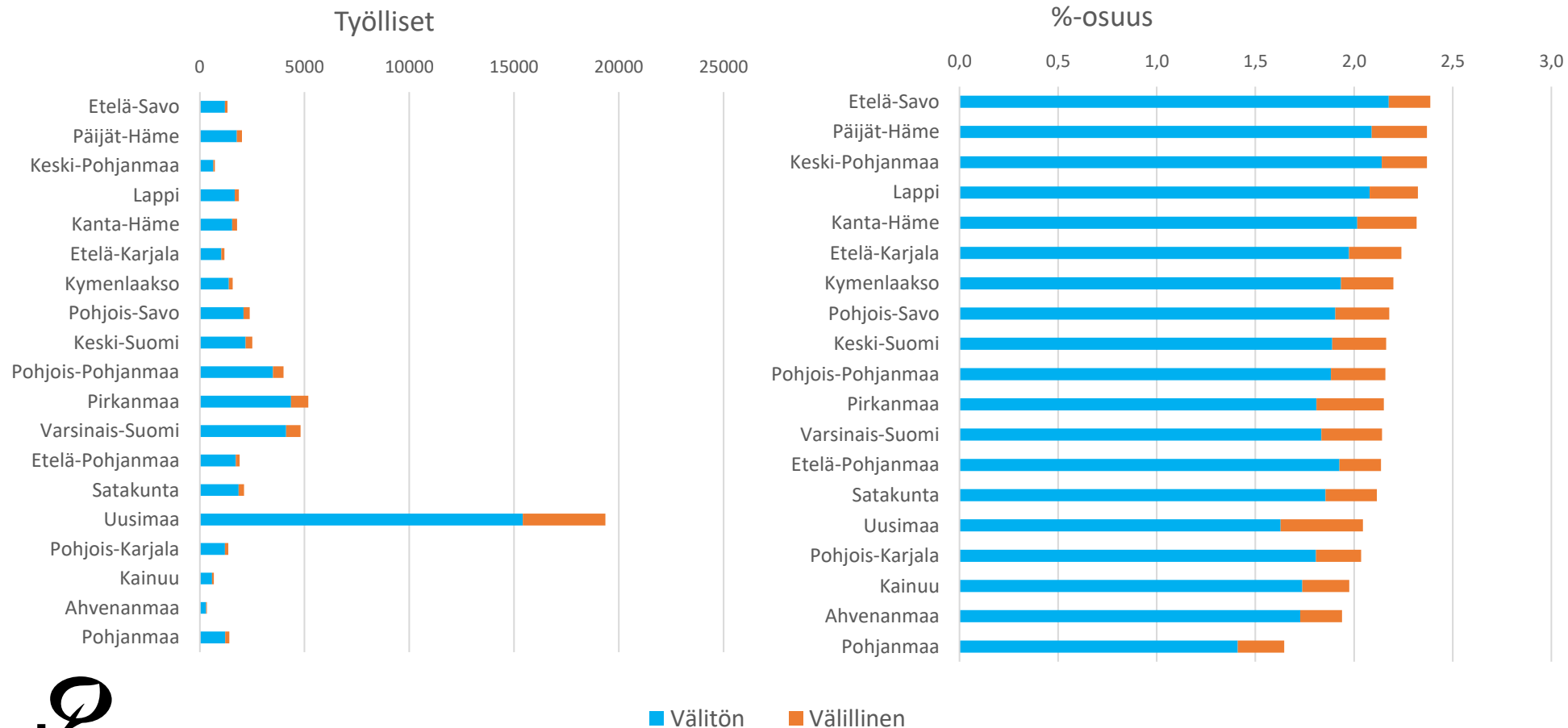
Elintarvikkeiden tukkukaupan työllisyysvaikutukset maakunnittain

vuonna 2021

© Luke

	Välitön työllisyys	Välillinen työllisyys	Välitön %-osuus maakunnan työllisyydestä	Välillinen %-osuus maakunnan työllisyydestä	Maakunnan työllisyys
Uusimaa	9208	3506	1,0	0,4	946907
Kanta-Häme	565	166	0,7	0,2	76669
Varsinais-Suomi	1295	524	0,6	0,2	224743
Pirkanmaa	1341	571	0,6	0,2	240779
Päijät-Häme	453	171	0,5	0,2	84729
Etelä-Pohjanmaa	443	148	0,5	0,2	89276
Pohjois-Savo	453	201	0,4	0,2	109542
Pohjanmaa	375	122	0,4	0,1	85727
Keski-Pohjanmaa	129	44	0,4	0,1	30460
Keski-Suomi	455	183	0,4	0,2	115792
Etelä-Karjala	185	80	0,4	0,2	52284
Pohjois-Pohjanmaa	573	357	0,3	0,2	185164
Ahvenanmaa	61	18	0,4	0,1	17434
Satakunta	325	131	0,3	0,1	99892
Kymenlaakso	221	101	0,3	0,1	71589
Kainuu	88	54	0,3	0,2	33825
Pohjois-Karjala	185	77	0,3	0,1	66569
Etelä-Savo	155	57	0,3	0,1	55282
Lappi	141	67	0,2	0,1	80344
Yhteensä	16650	6578	0,6	0,2	2667007

Elintarvikkeiden vähittäiskaupan työllisyysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan työllisistä vuonna 2021



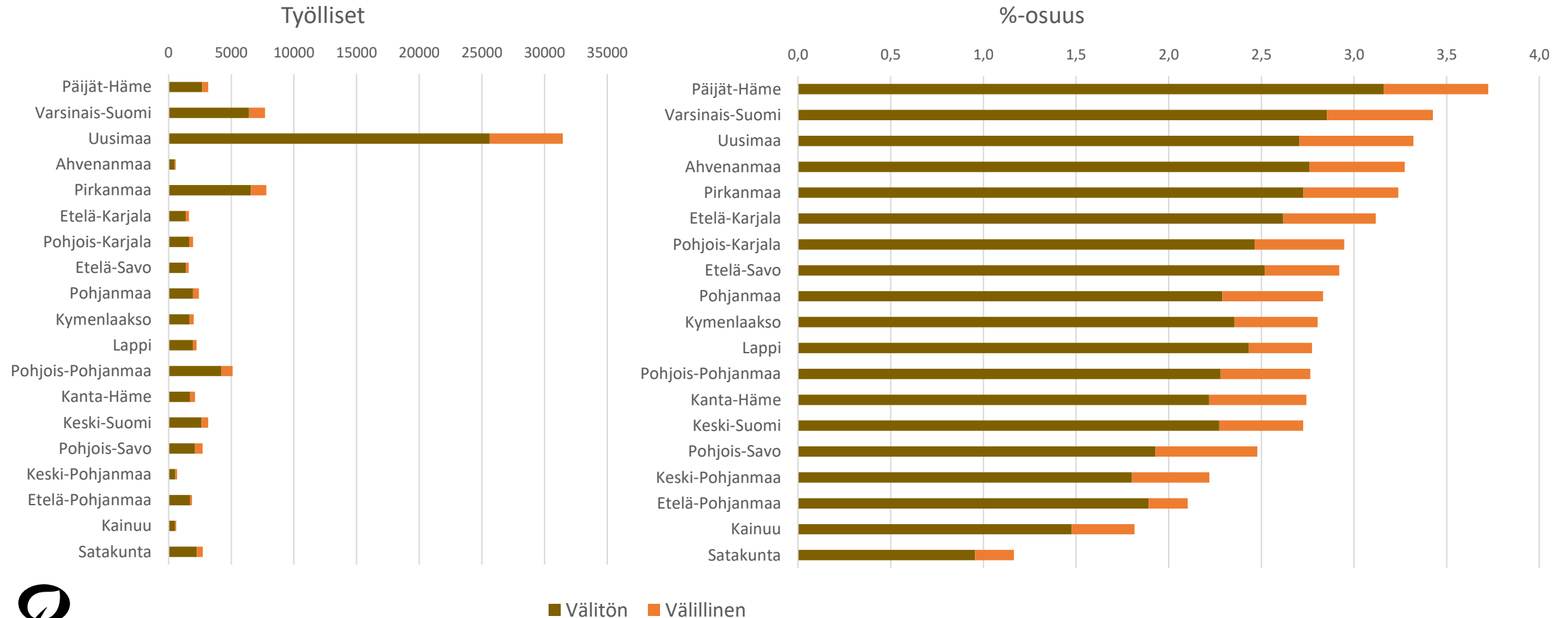
Elintarvikkeiden vähittäiskaupan työllisyysvaikutukset maakunnittain

vuonna 2021

© Luke

	Välitön työllisyys	Välillinen työllisyys	Välitön %-osuus maakunnan työllisyydestä	Välillinen %-osuus maakunnan työllisyydestä	Maakunnan työllisyys
Etelä-Savo	1203	117	2,2	0,2	55282
Päijät-Häme	1771	237	2,1	0,3	84729
Keski-Pohjanmaa	652	70	2,1	0,2	30460
Lappi	1671	197	2,1	0,2	80344
Kanta-Häme	1546	231	2,0	0,3	76669
Etelä-Karjala	1032	139	2,0	0,3	52284
Kymenlaakso	1384	190	1,9	0,3	71589
Pohjois-Savo	2088	299	1,9	0,3	109542
Keski-Suomi	2187	318	1,9	0,3	115792
Pohjois-Pohjanmaa	3487	511	1,9	0,3	185164
Pirkanmaa	4358	822	1,8	0,3	240779
Varsinais-Suomi	4123	690	1,8	0,3	224743
Etelä-Pohjanmaa	1720	188	1,9	0,2	89276
Satakunta	1854	259	1,9	0,3	99892
Uusimaa	15413	3946	1,6	0,4	946907
Pohjois-Karjala	1202	153	1,8	0,2	66569
Kainuu	588	81	1,7	0,2	33825
Ahvenanmaa	301	37	1,7	0,2	17434
Pohjanmaa	1210	202	1,4	0,2	85727
Yhteensä	47789	8686	1,8	0,3	2667007

Ravitsemistoiminnan työllisyysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan työllisistä vuonna 2021



Ravitsemistoiminnan työllisyysvaikutukset maakunnittain

vuonna 2021

	Välitön työllisyys	Välillinen työllisyys	Välitön %-osuus maakunnan työllisyydestä	Välillinen %-osuus maakunnan työllisyydestä	Maakunnan työllisyys
Päijät-Häme	2677	478	3,2	0,6	84729
Varsinais-Suomi	6415	1285	2,9	0,6	224743
Uusimaa	25618	5825	2,7	0,6	946907
Ahvenanmaa	481	89	2,8	0,5	17434
Pirkanmaa	6567	1233	2,7	0,5	240779
Etelä-Karjala	1369	261	2,6	0,5	52284
Pohjois-Karjala	1640	322	2,5	0,5	66569
Etelä-Savo	1393	222	2,5	0,4	55282
Pohjanmaa	1963	466	2,3	0,5	85727
Kymenlaakso	1687	320	2,4	0,4	71589
Lappi	1955	274	2,4	0,3	80344
Pohjois-Pohjanmaa	4221	897	2,3	0,5	185164
Kanta-Häme	1700	403	2,2	0,5	76669
Keski-Suomi	2632	524	2,3	0,5	115792
Pohjois-Savo	2114	601	1,9	0,5	109542
Keski-Pohjanmaa	549	127	1,8	0,4	30460
Etelä-Pohjanmaa	1689	188	1,9	0,2	89276
Kainuu	499	115	1,5	0,3	33825
Satakunta	2239	494	1,0	0,2	99892
Yhteensä	67408	14126	2,5	0,5	2667007

Ruoka-alan arvonnäisyysvaikutukset toimialoittain maakunnissa

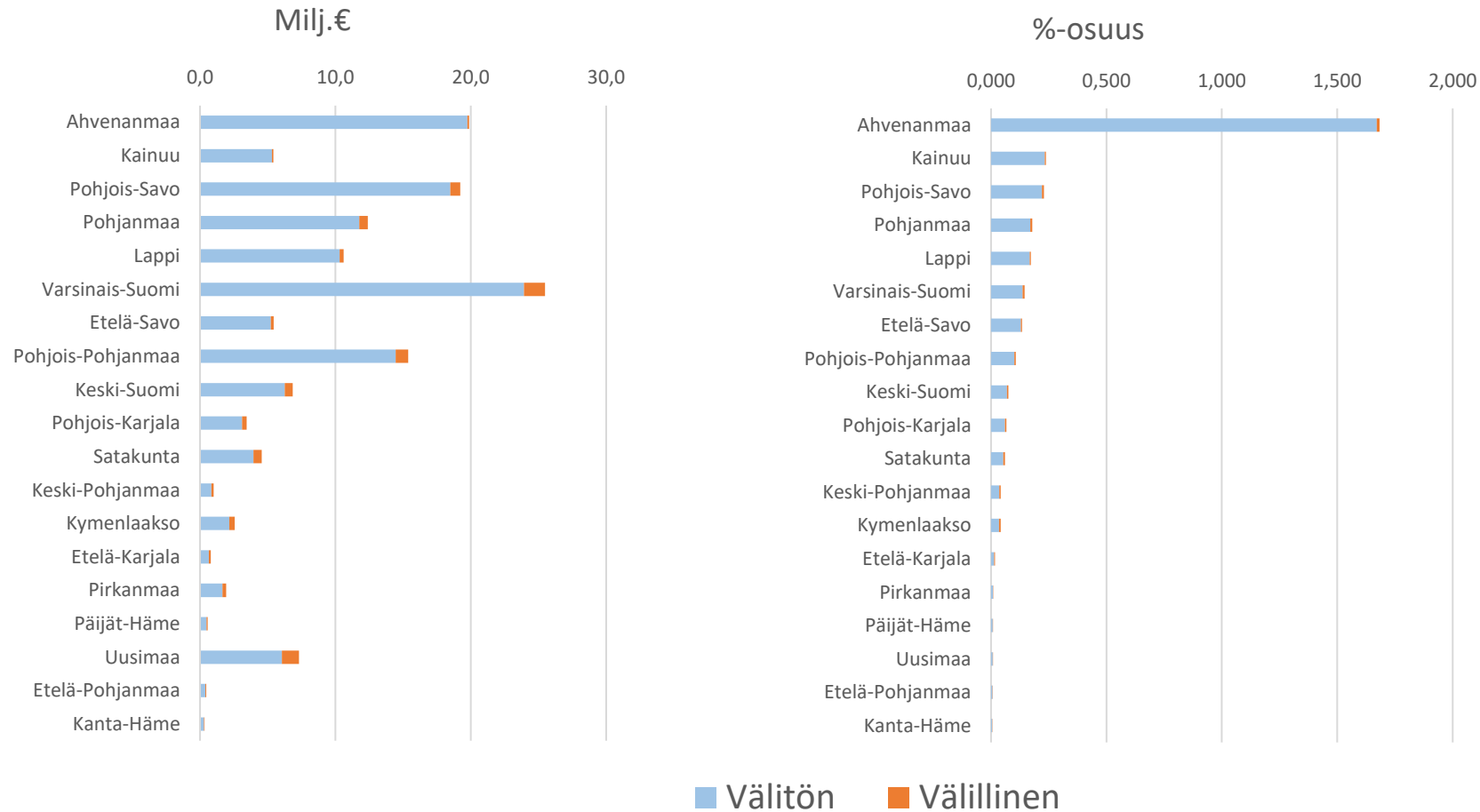
Maatalouden arvonnäisyvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan arvonnäykestä 2021



Maatalouden arvonlisäysvaikutukset maakunnittain vuonna 2021

	Välitön arvonlisäys milj. €	Välillinen arvonlisäys milj. €	Välitön %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Välillinen %- osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Maakunnan arvonlisäys milj. €
Etelä-Pohjanmaa	404	22,6	6,4	0,4	6275
Keski-Pohjanmaa	105	5,0	4,5	0,2	2340
Pohjanmaa	303	15,9	4,4	0,2	6915
Ahvenanmaa	32	3,6	2,7	0,3	1180
Satakunta	204	18,7	2,7	0,2	7497
Pohjois-Savo	222	19,4	2,7	0,2	8364
Kainuu	61	3,0	2,7	0,1	2276
Varsinais-Suomi	448	45,0	2,6	0,3	17562
Etelä-Savo	107	6,0	2,7	0,1	4032
Pohjois-Pohjanmaa	317	25,2	2,2	0,2	14316
Kanta-Häme	122	13,8	2,1	0,2	5737
Pohjois-Karjala	111	9,6	2,2	0,2	5126
Päijät-Häme	106	18,1	1,7	0,3	6280
Kymenlaakso	94	11,4	1,5	0,2	6179
Etelä-Karjala	58	8,1	1,3	0,2	4631
Keski-Suomi	106	15,3	1,2	0,2	9033
Pirkanmaa	212	37,3	1,1	0,2	19362
Lappi	66	7,2	1,1	0,1	6159
Uusimaa	224	46,1	0,3	0,1	85727
Yhteensä	3302	331,4	1,5	0,2	218991

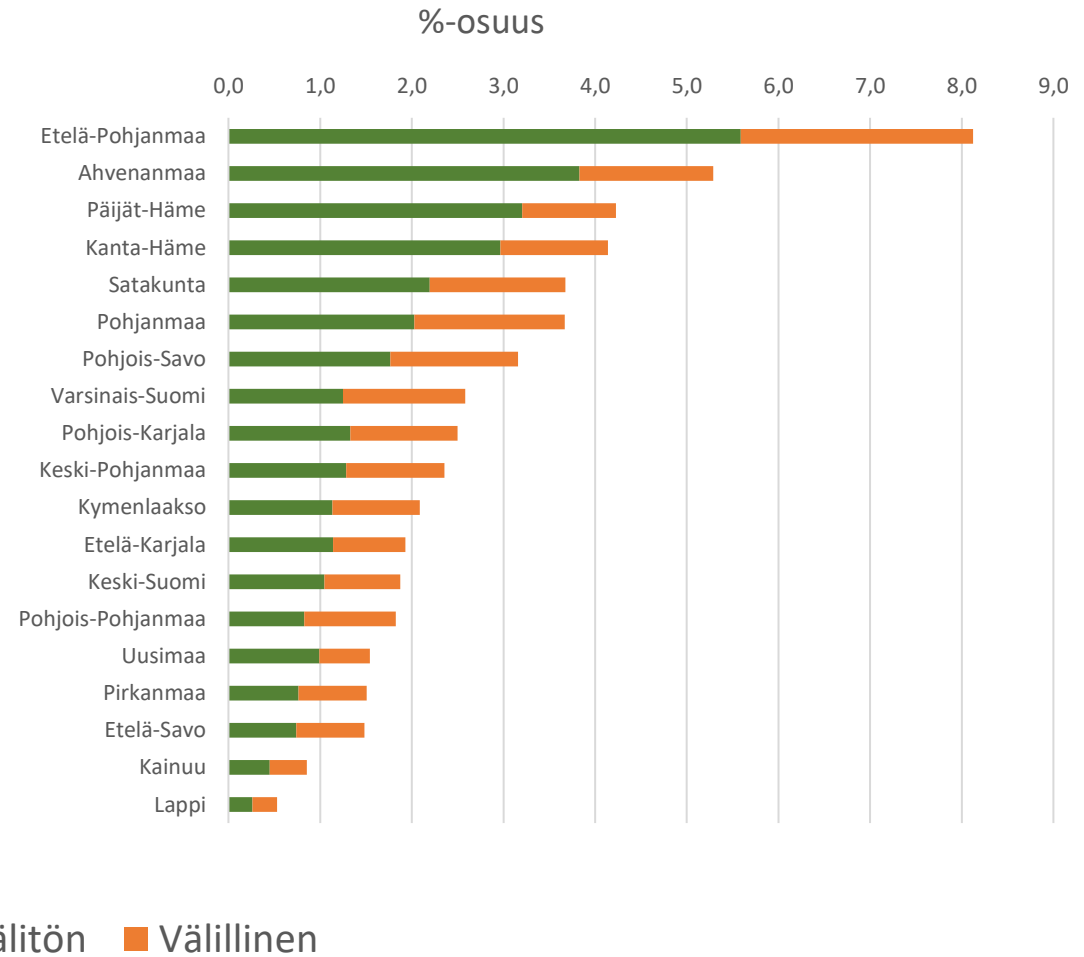
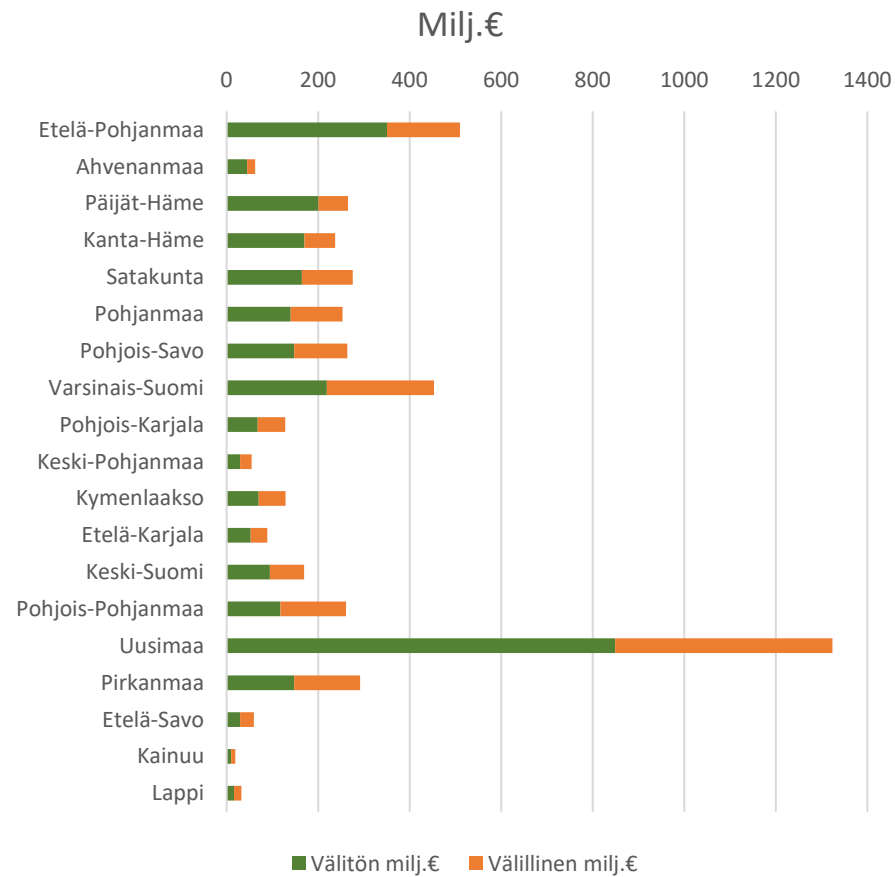
Kalastuksen ja vesiviljelyn arvonlisäysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan arvonlisäyksestä vuonna 2021



Kalastuksen ja vesiviljelyn arvonlisäysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan arvonlisäyksestä vuonna 2021

	Välitön arvonlisäys milj. €	Välillinen arvonlisäys milj. €	Välitön %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Välillinen %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Maakunnan arvonlisäys milj. €
Ahvenanmaa	19,7	0,1	1,67	0,012	1180
Kainuu	5,3	0,1	0,23	0,005	2276
Pohjois-Savo	18,5	0,7	0,22	0,009	8364
Pohjanmaa	11,8	0,6	0,17	0,009	6915
Lappi	10,3	0,3	0,17	0,005	6159
Varsinais-Suomi	23,9	1,6	0,14	0,009	17562
Etelä-Savo	5,2	0,2	0,13	0,005	4032
Pohjois-Pohjanmaa	14,5	0,9	0,10	0,006	14316
Keski-Suomi	6,3	0,6	0,07	0,006	9033
Pohjois-Karjala	3,1	0,3	0,06	0,006	5126
Satakunta	4,0	0,6	0,05	0,008	7497
Keski-Pohjanmaa	0,8	0,2	0,04	0,007	2340
Kymenlaakso	2,2	0,4	0,03	0,006	6179
Etelä-Karjala	0,7	0,1	0,01	0,003	4631
Pirkanmaa	1,7	0,3	0,01	0,001	19362
Päijät-Häme	0,5	0,1	0,01	0,001	6280
Uusimaa	6,0	1,3	0,01	0,001	85727
Etelä-Pohjanmaa	0,4	0,1	0,01	0,001	6275
Kanta-Häme	0,3	0,04	0,005	0,001	5737
Yhteensä	135,0	8,5	0,06	0,004	218991

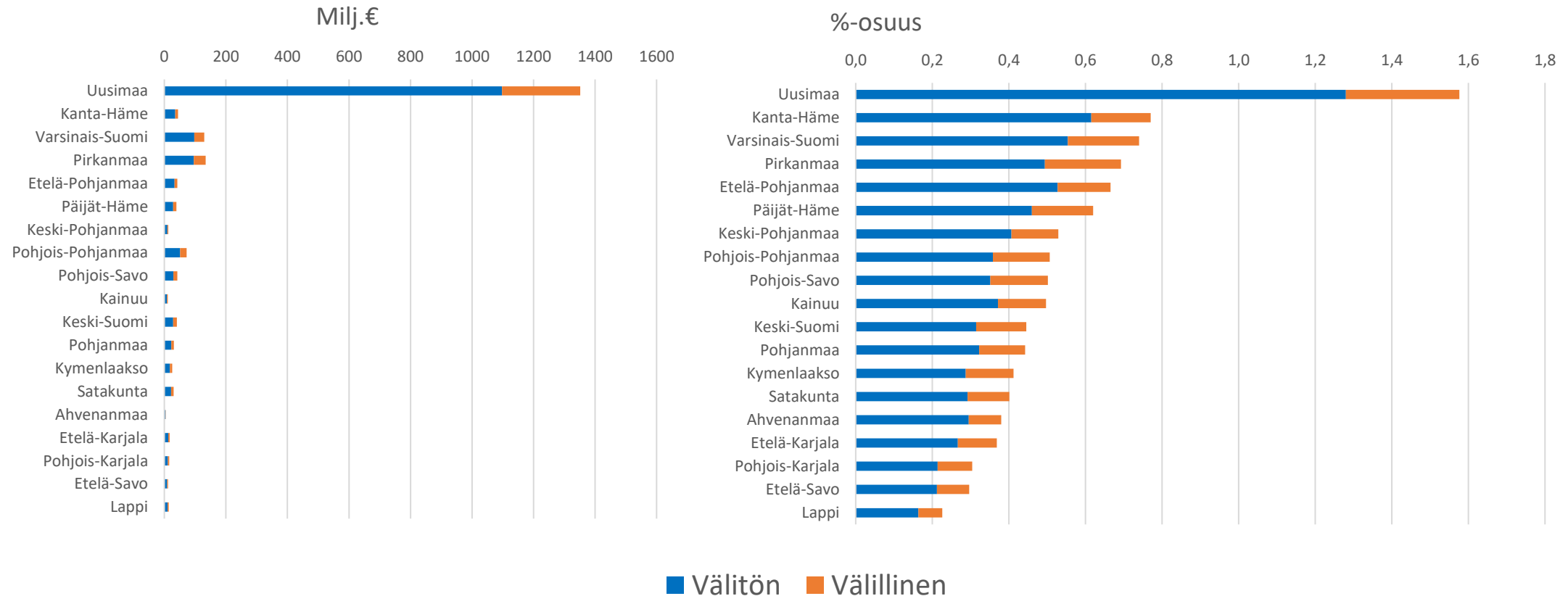
Elintarviketeollisuuden arvonlisäysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan arvonlisäyksestä vuonna 2021



Elintarviketeollisuuden arvonlisäysvaikutukset maakunnittain vuonna 2021

	Välitön arvonlisäys milj. €	Välillinen arvonlisäys milj. €	Välitön %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Välillinen %- osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Maakunnan arvonlisäys milj. €
Etelä-Pohjanmaa	351	159,0	5,6	2,5	6275
Ahvenanmaa	45	17,2	3,8	1,5	1180
Päijät-Häme	201	64,3	3,2	1,0	6280
Kanta-Häme	170	67,1	3,0	1,2	5737
Satakunta	165	111,1	2,2	1,5	7497
Pohjanmaa	140	113,4	2,0	1,6	6915
Pohjois-Savo	148	116,4	1,8	1,4	8364
Varsinais-Suomi	219	233,9	1,2	1,3	17562
Pohjois-Karjala	68	60,0	1,3	1,2	5126
Keski-Pohjanmaa	30	25,2	1,3	1,1	2340
Kymenlaakso	70	58,9	1,1	1,0	6179
Etelä-Karjala	53	36,5	1,1	0,8	4631
Keski-Suomi	95	74,6	1,0	0,8	9033
Pohjois-Pohjanmaa	118	143,0	0,8	1,0	14316
Uusimaa	849	474,5	1,0	0,6	85727
Pirkanmaa	148	144,1	0,8	0,7	19362
Etelä-Savo	30	30,0	0,7	0,7	4032
Kainuu	10	9,2	0,4	0,4	2276
Lappi	16	16,6	0,3	0,3	6159
Yhteensä	2926	1955,0	1,3	0,9	218991

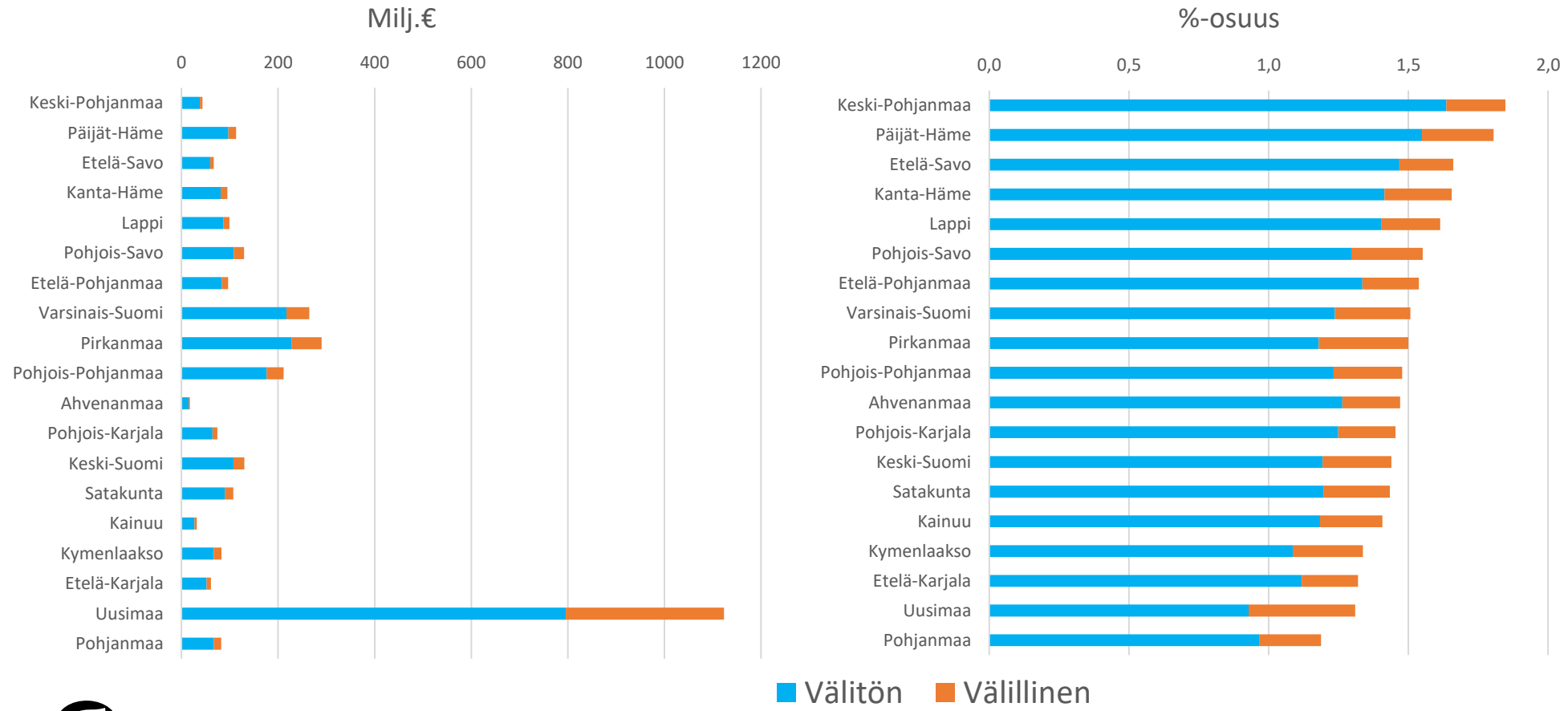
Elintarvikkeiden tukkukaupan arvonlisäysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan arvonlisäyksestä vuonna 2021



Elintarvikkeiden tukkukaupan arvonlisäysvaikutukset maakunnittain vuonna 2021

	Välitön arvonlisäys milj. €	Välillinen arvonlisäys milj. €	Välitön %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Välillinen %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Maakunnan arvonlisäys milj. €
Uusimaa	1097	254,3	1,3	0,3	85727
Kanta-Häme	35	8,9	0,6	0,2	5737
Varsinais-Suomi	97	32,7	0,6	0,2	17562
Pirkanmaa	96	38,4	0,5	0,2	19362
Etelä-Pohjanmaa	33	8,7	0,5	0,1	6275
Päijät-Häme	29	10,1	0,5	0,2	6280
Keski-Pohjanmaa	10	2,9	0,4	0,1	2340
Pohjois-Pohjanmaa	51	21,3	0,4	0,1	14316
Pohjois-Savo	29	12,6	0,4	0,2	8364
Kainuu	8	2,9	0,4	0,1	2276
Keski-Suomi	28	11,8	0,3	0,1	9033
Pohjanmaa	22	8,3	0,3	0,1	6915
Kymenlaakso	18	7,7	0,3	0,1	6179
Satakunta	22	8,2	0,3	0,1	7497
Ahvenanmaa	3	1,0	0,3	0,1	1180
Etelä-Karjala	12	4,7	0,3	0,1	4631
Pohjois-Karjala	11	4,6	0,2	0,1	5126
Etelä-Savo	9	3,4	0,2	0,1	4032
Lappi	10	3,9	0,2	0,1	6159
Yhteensä	1621	446,2	0,7	0,2	218991

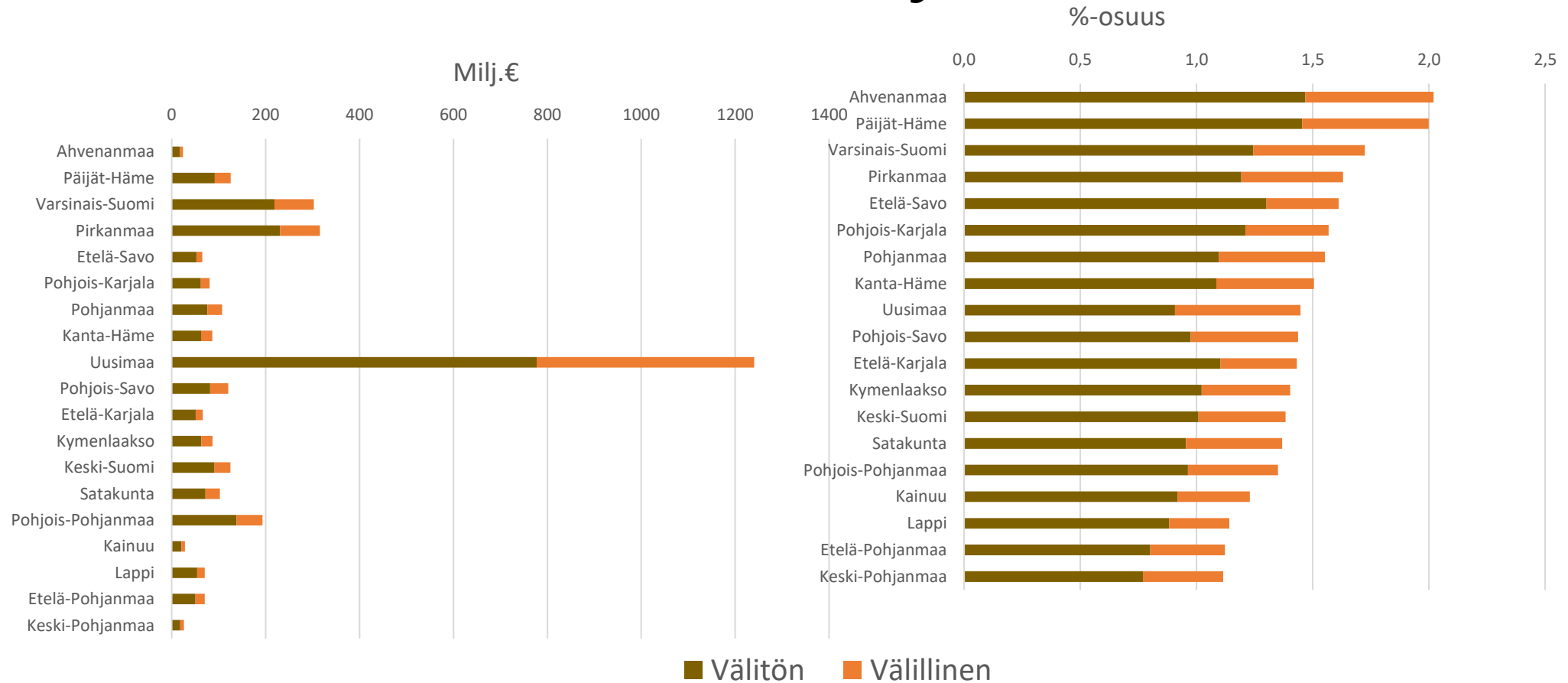
Elintarvikkeiden vähittäiskaupan arvonlisäysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan arvonlisäyksestä vuonna 2021



Elintarvikkeiden vähittäiskaupan arvonlisäysvaikutukset maakunnittain vuonna 2021

	Välitön arvonlisäys milj. €	Välillinen arvonlisäys milj. €	Välitön %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Välillinen %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Maakunnan arvonlisäys milj. €
Keski-Pohjanmaa	38	5,0	1,6	0,2	2340
Päijät-Häme	97	16,1	1,5	0,3	6280
Etelä-Savo	59	7,8	1,5	0,2	4032
Kanta-Häme	81	13,8	1,4	0,2	5737
Lappi	86	12,9	1,4	0,2	6159
Pohjois-Savo	108	21,4	1,3	0,3	8364
Etelä-Pohjanmaa	84	12,6	1,3	0,2	6275
Varsinais-Suomi	217	47,5	1,2	0,3	17562
Pirkanmaa	228	62,0	1,2	0,3	19362
Pohjois-Pohjanmaa	176	35,2	1,2	0,2	14316
Ahvenanmaa	15	2,4	1,3	0,2	1180
Pohjois-Karjala	64	10,5	1,2	0,2	5126
Keski-Suomi	108	22,3	1,2	0,2	9033
Satakunta	90	17,9	1,2	0,2	7497
Kainuu	27	5,1	1,2	0,2	2276
Kymenlaakso	67	15,5	1,1	0,3	6179
Etelä-Karjala	52	9,3	1,1	0,2	4631
Uusimaa	796	327,3	0,9	0,4	85727
Pohjanmaa	67	15,4	1,0	0,2	6915
Yhteensä	2461	659,9	1,1	0,3	218991

Ravitsemistoiminnan arvonalisäysvaikutukset maakunnittain ja osuus maakunnan arvonalisäyksestä vuonna 2021



Ravitsemistoiminnan arvonlisäysvaikutukset maakunnittain vuonna 2021

	Välitön arvonlisäys milj. €	Välillinen arvonlisäys milj. €	Välitön %-osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Välillinen %- osuus maakunnan arvonlisäyksestä	Maakunnan arvonlisäys milj. €
Ahvenanmaa	17	6,5	1,5	0,6	1180
Päijät-Häme	91	34,1	1,5	0,5	6280
Varsinais-Suomi	219	84,2	1,2	0,5	17562
Pirkanmaa	231	84,8	1,2	0,4	19362
Etelä-Savo	52	12,5	1,3	0,3	4032
Pohjois-Karjala	62	18,4	1,2	0,4	5126
Pohjanmaa	76	31,5	1,1	0,5	6915
Kanta-Häme	62	24,0	1,1	0,4	5737
Uusimaa	777	462,9	0,9	0,5	85727
Pohjois-Savo	82	38,6	1,0	0,5	8364
Etelä-Karjala	51	15,2	1,1	0,3	4631
Kymenlaakso	63	23,6	1,0	0,4	6179
Keski-Suomi	91	33,8	1,0	0,4	9033
Satakunta	72	31,0	1,0	0,4	7497
Pohjois-Pohjanmaa	138	55,6	1,0	0,4	14316
Kainuu	21	7,1	0,9	0,3	2276
Lappi	54	16,0	0,9	0,3	6159
Etelä-Pohjanmaa	50	20,1	0,8	0,3	6275
Keski-Pohjanmaa	18	8,1	0,8	0,3	2340
Yhteensä	2228	1007,9	1,0	0,5	218991

Ruoka-alan välittömät verovaikutukset toimialoittain maakunnissa

Maatalouden välittömät veroluonteiset maksut maakunnittain vuonna 2021 (milj. euroa)

	Palkansaaja- verot maakuntaan	Palkansaaja- verot valtiolle	Yhteisöverot maakuntaan	Yhteisö- verot valtiolle ¹	Sosiaali- turva- maksut ²	Kaikki yhteensä
Varsinais-Suomi	10	4	0,6	4,3	32,9	51
Etelä-Pohjanmaa	11	4	0,6	4,5	30,7	50
Pohjois-Pohjanmaa	9	3	0,4	3,5	30,0	46
Pohjanmaa	7	2	0,5	3,1	28,6	41
Pohjois-Savo	7	2	0,3	2,5	25,3	37
Uusimaa	6	2	0,6	3,3	18,2	30
Pirkanmaa	6	2	0,2	2,3	17,6	28
Keski-Pohjanmaa	3	1	0,2	1,1	22,8	28
Lappi	2	1	0,1	0,9	21,9	26
Satakunta	5	2	0,3	2,2	15,8	25
Kainuu	1	0	0,1	0,6	20,7	23
Ahvenanmaa	1	0	0,0	0,3	20,3	22
Keski-Suomi	4	1	0,1	1,5	11,9	19
Etelä-Savo	3	1	0,1	1,2	13,1	19
Pohjois-Karjala	4	1	0,1	1,5	11,6	18
Kanta-Häme	3	1	0,1	1,3	10,2	16
Päijät-Häme	3	1	0,1	1,2	9,8	15
Kymenlaakso	3	1	0,1	1,1	8,2	13
Etelä-Karjala	2	1	0,0	0,8	6,5	10
Yhteensä	89	32	4,7	37,3	356,0	519

¹ Sisältää yhteisöveron lisäksi yrittäjien yleisradioveron sekä maatalouden yrittäjien pääomaveron

² Sisältää sekä työnantajien että työntekijöiden eläke- ja sosiaaliturvamaksut

Kalatalouden ja vesiviljelyn välittömät veroluonteiset maksut maakunnittain vuonna 2021 (milj. euroa)

	Palkansaaja- verot maakuntaan	Palkansaaja- verot valtiolle	Yhteisöverot maakuntaan	Yhteisö- verot valtiolle ¹	Sosiaali- turva- maksut ²	Kaikki yhteensä
Pohjois-Savo	0,39	0,18	0,15	0,31	2,56	3,60
Varsinais-Suomi	0,36	0,16	0,22	0,44	2,35	3,53
Ahvenanmaa	0,36	0,09	0,18	0,36	1,99	2,97
Pohjois-Pohjanmaa	0,25	0,11	0,13	0,26	1,63	2,38
Lappi	0,17	0,08	0,09	0,18	1,14	1,66
Pohjanmaa	0,19	0,09	0,11	0,21	0,59	1,19
Keski-Suomi	0,12	0,05	0,05	0,11	0,80	1,14
Etelä-Savo	0,11	0,05	0,04	0,09	0,70	0,99
Uusimaa	0,09	0,04	0,06	0,11	0,58	0,88
Kainuu	0,09	0,04	0,05	0,09	0,59	0,87
Satakunta	0,06	0,03	0,04	0,07	0,41	0,61
Pohjois-Karjala	0,06	0,03	0,03	0,05	0,39	0,56
Kymenlaakso	0,03	0,01	0,03	0,06	0,20	0,33
Pirkanmaa	0,04	0,02	0,01	0,03	0,23	0,33
Keski-Pohjanmaa	0,01	0,01	0,01	0,02	0,08	0,12
Etelä-Karjala	0,01	0,01	0,01	0,01	0,07	0,11
Päijät-Häme	0,01	0,00	0,00	0,01	0,06	0,08
Kanta-Häme	0,01	0,00	0,00	0,00	0,04	0,05
Etelä-Pohjanmaa	0,01	0,00	0,00	0,01	0,02	0,04
Yhteensä	2,38	0,99	1,21	2,42	14,45	21,44

¹ Sisältää yhteisöveron lisäksi yrittäjien yleisradioveron sekä maatalouden yrittäjien pääomaveron

² Sisältää sekä työnantajien että työntekijöiden eläke- ja sosiaaliturvamaksut

Elintarviketeollisuuden välittömät veroluonteiset maksut maakunnittain vuonna 2021 (milj. euroa)

	Palkansaaja- verot maakuntaan	Palkansaaja- verot valtiolle	Yhteisöverot maakuntaan	Yhteisö- verot valtiolle ¹	Sosiaali- turva- maksut ²	Kaikki yhteensä
Uusimaa	54,9	32,3	6,3	12,7	137,1	243,3
Etelä-Pohjanmaa	20,4	11,4	2,9	5,8	52,3	92,9
Varsinais-Suomi	14,7	8,1	1,4	2,8	40,0	67,0
Kanta-Häme	10,8	6,2	1,3	2,5	27,5	48,3
Satakunta	9,6	4,5	1,0	2,1	29,6	46,8
Päijät-Häme	9,4	5,4	2,1	4,3	24,4	45,6
Pirkanmaa	8,8	4,3	1,0	1,9	26,1	42,1
Pohjanmaa	8,5	4,2	0,9	1,7	24,6	39,9
Pohjois-Pohjanmaa	8,6	4,5	0,5	1,0	24,8	39,3
Pohjois-Savo	6,9	3,7	1,5	2,9	19,6	34,7
Kymenlaakso	6,0	4,2	2,4	4,9	14,1	31,6
Pohjois-Karjala	4,3	2,2	0,4	0,8	12,7	20,4
Keski-Suomi	3,5	1,6	1,0	2,1	11,2	19,5
Etelä-Karjala	4,3	2,4	0,2	0,4	11,7	19,0
Ahvenanmaa	1,7	1,0	0,6	1,1	4,7	9,1
Keski-Pohjanmaa	1,8	0,8	0,2	0,4	5,6	8,8
Etelä-Savo	1,7	0,7	0,2	0,3	5,6	8,5
Lappi	1,0	0,4	0,1	0,1	3,6	5,2
Kainuu	0,6	0,3	0,1	0,1	1,8	2,8
Yhteensä	178	98	24	48	477	825

¹ Sisältää yhteisöveron lisäksi yrittäjien yleisradioveron sekä maatalouden yrittäjien pääomaveron

² Sisältää sekä työnantajien että työntekijöiden eläke- ja sosiaaliturvamaksut

Elintarvikkeiden tukkukaupan välittömät veroluonteiset maksut maakunnittain vuonna 2021 (milj. euroa)

	Palkansaaja- verot maakuntaan	Palkansaaja- verot valtiolle	Yhteisöverot maakuntaan	Yhteisö- verot valtiolle ¹	Sosiaali- turva- maksut ²	Kaikki yhteensä
Uusimaa	77,0	58,2	19,4	38,8	171,9	365,3
Varsinais-Suomi	6,5	4,0	1,5	3,0	17,6	32,6
Pirkanmaa	6,6	4,0	1,4	2,7	17,9	32,6
Pohjois-Pohjanmaa	3,7	2,5	0,8	1,6	9,1	17,7
Kanta-Häme	2,2	1,2	0,5	1,0	6,5	11,4
Pohjois-Savo	2,1	1,2	0,4	0,8	5,8	10,2
Etelä-Pohjanmaa	2,1	1,3	0,5	1,1	5,1	10,2
Keski-Suomi	1,9	1,1	0,4	0,8	5,5	9,7
Päijät-Häme	1,8	1,0	0,4	0,9	5,3	9,4
Kymenlaakso	1,3	0,8	1,2	2,4	3,3	9,0
Satakunta	1,4	0,8	0,3	0,7	4,1	7,4
Pohjanmaa	1,3	0,7	0,4	0,7	3,5	6,5
Etelä-Karjala	0,8	0,5	0,2	0,3	2,4	4,2
Pohjois-Karjala	0,7	0,4	0,1	0,3	2,2	3,7
Lappi	0,6	0,4	0,2	0,3	1,8	3,3
Keski-Pohjanmaa	0,6	0,4	0,2	0,3	1,7	3,1
Kainuu	0,6	0,5	0,1	0,3	1,6	3,1
Etelä-Savo	0,5	0,3	0,1	0,2	1,7	2,8
Ahvenanmaa	0,2	0,1	0,0	0,1	0,7	1,2
Yhteensä	112	79	28	56	268	543

¹ Sisältää yhteisöveron lisäksi yrittäjien yleisradioveron sekä maatalouden yrittäjien pääomaveron

² Sisältää sekä työnantajien että työntekijöiden eläke- ja sosiaaliturvamaksut

Elintarvikkeiden vähittäiskaupan välittömät veroluonteiset maksut maakunnittain vuonna 2021 (milj. euroa)

	Palkansaaja- verot maakuntaan	Palkansaaja- verot valtiolle	Yhteisöverot maakuntaan	Yhteisö- verot valtiolle ¹	Sosiaali- turva- maksut ²	Kaikki yhteensä
Uusimaa	32,2	8,8	11,6	23,1	124,0	199,7
Pirkanmaa	12,2	5,3	2,7	5,4	42,6	68,3
Varsinais-Suomi	10,8	4,5	2,8	5,5	39,3	62,9
Pohjois-Pohjanmaa	8,9	2,9	2,2	4,5	31,4	49,9
Pohjois-Savo	6,3	3,0	1,2	2,3	21,3	34,0
Keski-Suomi	5,9	2,5	1,2	2,3	20,9	32,8
Päijät-Häme	5,3	2,4	1,2	2,4	17,9	29,2
Kymenlaakso	3,5	1,1	3,8	7,6	12,3	28,3
Satakunta	4,5	1,6	1,1	2,3	16,8	26,4
Lappi	4,2	1,6	1,2	2,3	15,5	24,7
Kanta-Häme	4,3	1,8	1,0	1,9	15,0	24,0
Etelä-Pohjanmaa	4,0	1,4	1,1	2,3	12,9	21,7
Pohjois-Karjala	3,8	1,9	0,7	1,4	12,6	20,4
Pohjanmaa	3,5	1,7	0,9	1,7	10,6	18,4
Etelä-Savo	3,2	1,4	0,7	1,4	11,7	18,3
Etelä-Karjala	2,8	1,2	0,6	1,2	9,9	15,6
Keski-Pohjanmaa	2,1	1,0	0,5	1,0	6,9	11,5
Kainuu	1,3	0,4	0,3	0,7	4,9	7,6
Ahvenanmaa	0,8	0,4	0,2	0,3	2,9	4,6
Yhteensä	120	45	35	70	429	698

¹ Sisältää yhteisöveron lisäksi yrittäjien yleisradioveron sekä maatalouden yrittäjien pääomaveron

² Sisältää sekä työnantajien että työntekijöiden eläke- ja sosiaaliturvamaksut

Ravitsemistoiminnan välittömät veroluonteiset maksut maakunnittain vuonna 2021 (milj. euroa)

	Palkansaaja- verot maakuntaan	Palkansaaja- verot valtiolle	Yhteisöverot maakuntaan	Yhteisö- verot valtiolle ¹	Sosiaali- turva- maksut ²	Kaikki yhteensä
Uusimaa	50,2	13,7	1,7	3,4	203,3	272,2
Pirkanmaa	14,6	3,9	1,2	2,4	55,7	77,9
Varsinais-Suomi	12,7	3,4	1,3	2,5	52,0	71,9
Pohjois-Pohjanmaa	6,4	5,0	0,9	1,7	31,5	45,5
Kymenlaakso	3,7	1,2	3,0	6,1	14,6	28,7
Päijät-Häme	4,4	1,2	0,7	1,4	20,4	28,0
Keski-Suomi	3,8	1,1	0,8	1,6	19,3	26,5
Pohjois-Savo	4,6	1,2	0,6	1,2	17,8	25,5
Pohjanmaa	5,4	2,4	0,3	0,6	16,5	25,2
Satakunta	3,1	0,9	0,5	1,1	16,2	21,9
Lappi	3,1	2,1	0,2	0,3	14,6	20,3
Kanta-Häme	3,5	0,9	0,5	0,9	14,1	19,9
Etelä-Karjala	3,1	1,0	0,3	0,7	11,9	17,0
Pohjois-Karjala	2,3	0,7	0,6	1,2	11,8	16,6
Etelä-Pohjanmaa	2,5	0,7	0,3	0,6	10,0	14,1
Etelä-Savo	1,8	0,5	0,6	1,2	9,9	14,0
Kainuu	1,1	0,7	0,2	0,4	4,2	6,6
Keski-Pohjanmaa	1,0	0,7	0,1	0,2	4,3	6,3
Ahvenanmaa	0,8	0,5	0,2	0,3	3,8	5,6
Yhteensä	128,0	41,8	13,9	27,9	532,0	743,6

¹ Sisältää yhteisöveron lisäksi yrittäjien yleisradioveron sekä maatalouden yrittäjien pääomaveron

² Sisältää sekä työnantajien että työntekijöiden eläke- ja sosiaaliturvamaksut

Käsitteitä

- Aineisto = Kansantalouden tarjonta-, käyttö- sekä panos-tuotostaulukot (Tilastokeskus)
- Arvonlisäys = palkat sosiaalikulunnuksineen, pääoman kuluminen (poistot), toimintaylijäämä
- Kokonaisvaikutukset = välittömät + välilliset
- Kotimainen ruoka-ala = Suomessa tapahtuva tuotanto kohdekäytöstä riippumatta
- Laskettavat kokonaisvaikutukset = työlliset, arvonlisäys, verot
- Maatalous = 01 Kasvinviljely, kotieläin- ja riistatalous, perushintaan lisätty Muut tuotantotukipalkkiot, jotka Maataloudessa n. 1,5 mrd. euroa, jolloin tuki yht. n. 1,8 mrd. €.
- Menetelmä: Panos-tuotosanalyysi, tuotosmalli. Tuotosmallilla lasketaan ruoka-alan toimialojen tuotannon välilliset työllisyys-, arvonlisäys- ja verovaikutukset. Ruoka-alan toimialojen ristikkäiset työllisyys, arvonlisäys- ja verovaikutukset poistetaan kahdenkertaisen laskennan välttämiseksi
- Ruoka-ala = maatalous, kalastus ja vesiviljely, elintarviketeollisuus alkoholijuomat ml., elintarvikekauppa ml. tukku- ja vähittäiskauppa
- Tuotos perushintaan = tuotannon bruttoarvo
- Työlliset = palkansaajat ja yrittäjät
- Verot = tuloverot (palkansaajat, yritykset), sosiaalikulunnukset (palkansaajat, yrittäjät), tuoteverot sis. valmisteverot ja arvonlisävero
- Välitön vaikutus = ruoka-alan toimialan oma vaikutus
- Välillinen vaikutus = toimialan tuotannon tavaroiden ja palvelujen hankintoina muilla aloilla syntyvät vaikutukset

Lähteet 1(2)

Knuuttila, M. & Vatanen, E. 2017. Ruokaketjun merkitys kansantaloudelle ja alueille Suomessa. Julkistustilaisuus 30.5.2017, Ravintola Loisteen Kaarre. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201705296939>

Knuuttila, M. & Vatanen, E. 2017. Ruokaketjun merkitys kansantaloudelle ja alueille Suomessa 2013-2015.[Lopullinen diasarja] <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201708228171>

Lehtonen, O. & Tykkyläinen, M. 2012. Estimating Regional Input Coefficients and Multipliers: Is the Choice of a Non-Survey Technique a Gamble? Regional Studies 46(1):1-18. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00343404.2012.657619>

Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela. Tilastot. <https://tilastot.mela.fi/>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Alueellinen yritystoimintatilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=2342-6241. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 2.2.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/alyr>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden aluetilinpito [verkkojulkaisu]. ISSN=2954-1557. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 27.5.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/altp>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden tarjonta-, käyttö- sekä panos-tuotostaulukot [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-1994. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 2.3.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/pt>

Lähteet 2(2)

Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden vuositilinpito [verkkojulkaisu]. ISSN=2954-0828. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 15.5.2024].
Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vtp>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Maa- ja metsätalousyriytysten taloustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-304X. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 17.3.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/mmtal>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=2342-6217. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 27.5.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/yrti>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Verot ja veronluonteiset maksut [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-1131. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 28.3.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/vermak>

Vatanen Eero (2011). Tuotosmalli panos-tuotosanalyysin välineenä - menetelmä, teoria ja paikallistaloudelliset sovellukset. Joensuu: Publications of the University of Eastern Finland, Dissertations in Social Sciences and Business Studies No 19.

Vatanen, E. & Kajala, L. 2020: Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkakohteiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointisovelluksen kertoimien päivitys 2019. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 232. 31 s. <https://julkaisut.metsa.fi/wp-content/uploads/sites/2/2020/06/a232.pdf>

Vero. Verohallinnon tilastotietokanta 2024. Elinkeinovero. <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/tilastot>

Veronmaksajat. Veronmaksajain Keskusliitto ry. Tutkimus ja tilastot. <https://www.veronmaksajat.fi/tutkimus-ja-tilastot/>



MA·RA



MTK



PTY



SLC



SUOMEN
ELINTARVIKETYÖLÄISTEN
LIITTO



Agronomiliitto
Agronomförbundet

Maatalous-, elintarvike- ja ravitsemustieteiden osaajat
Experter inom lantbruks- och livsmedelsvetenskap samt näringslära
Experts in agricultural, food and nutrition science

Agrologit

Viite:

Knuuttila, M., Vatanen, E. & Niemi, J. 2024. Ruoka-alan taloudellinen ja alueellinen merkitys Suomessa. Luonnonvarakeskus. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024060746972>

Yhteystiedot:

Erikoistutkija Marja Knuuttila, Luke, puh. 029 532 6254, marja.knuuttila@luke.fi

Vieraileva tutkija Eero Vatanen, Karjalan tutkimuslaitos/Itä-Suomen yliopisto, puh. 040 5367878, eero.vatanen@uef.fi

Tutkimusprofessori Jyrki Niemi, Luke, puh. 029 532 6390, jyrki.niemi@luke.fi



luke.fi